

PARLAMENT EUROPEJSKI

1999 – 2004

Dokument z sesji

Ostateczny

A5-0299/2003-09-23

10 września 2003 r.

*

Sprawozdanie

na temat projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy i opinii Parlamentu Europejskiego w sprawie zwołania Konferencji Międzyrządowej (IGC)

(11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Komisja do Spraw Konstytucyjnych

Sprawozdawcy: José María Gil-Robles Gil-Delgado

Dimitris Tsatsos

Oznakowanie procedur

* Procedura konsultacji

większość oddanych głosów

** I Procedura współpracy (pierwsze czytanie)

większość oddanych głosów

** II Procedura współpracy (drugie czytanie)

większość oddanych głosów dla zaaprobowania wspólnego stanowiska członków Parlamentu, odrzucenia lub poprawienia wspólnego stanowiska

*** Procedura zatwierdzania (pierwsze czytanie)

większość członków Parlamentu, wyjąwszy przypadki, o których mowa w art. 105, 107, 161 i 300 TWE i art. 7 TUE

*** I Procedura współdecydowania (pierwsze czytanie)

większość oddanych głosów

*** II Procedura współdecydowania (drugie czytanie)

większość oddanych głosów dla zaaprobowania wspólnego stanowiska członków Parlamentu, odrzucenia lub poprawienia wspólnego stanowiska

*** III Procedura współdecydowania (trzecie czytanie)

większość oddanych głosów dla zaaprobowania wspólnego tekstu

(Rodzaj procedury zależy od podstawy prawnej zaproponowanej przez Komisję)

Poprawki do tekstu aktu prawodawczego

W poprawkach poczynionych przez Parlament tekst poprawiony zaznaczony jest ***kursywą tłustą***. Zaznaczenie *zwykłą kursywą* jest wskazówką dla odpowiednich służb, pokazującą części tekstu prawodawczego do których proponuje się poprawkę, aby pomóc w przygotowaniu tekstu ostatecznego (np. oczywiste błędy lub opuszczenia w danej wersji językowej). Te sugerowane poprawki pozostają przedmiotem uzgodnień z zainteresowanymi służbami.

SPIS TREŚCI

Strona proceduralna	3
Wniosek w sprawie uchwały Parlamentu Europejskiego	4
Opinia mniejszości	20
Opinia mniejszości	21
Opinia Komisji Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obronnej	22
Opinia Komisji Budżetowej	27
Opinia Komisji Kontroli Budżetowej	29
Opinia Komisji Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych	32
Opinia Komisji Gospodarczej i Walutowej	35
Opinia Komisji Spraw Prawnych i Rynku Wewnętrznego	38
Opinia Komisji Przemysłu, Handlu Zagranicznego, Badań i Energii	40
Opinia Komisji ds. Środowiska, Zdrowia Publicznego i Polityki Konsumenckiej	44
Opinia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi	46
Opinia Komisji Rybołówstwa	49
Opinia Komisji Polityki Regionalnej, Transportu i Turystyki	51
Opinia Komisji Rozwoju i Współpracy	52
Opinia Komisji Praw Kobiet i Równych Szans	55
Opinia Komisji ds. Petycji	57

STRONA PROCEDURALNA

W piśmie z 10 lipca 2003 r. Przewodniczący Rady Unii Europejskiej, zgodnie z art. 48(2) T[UE], zwrócił się do Parlamentu o konsultacje w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz opinii Parlamentu Europejskiego w sprawie zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – 2003/0902(CNS)).

Na posiedzeniu w dn. 1 września 2003 r. Przewodniczący Parlamentu oznajmił, że przekazał sprawę do Komisji do Spraw Konstytucyjnych jako komisji właściwej merytorycznego rozpatrzenia i do wszystkich zainteresowanych komisji w celu zasięgnięcia ich opinii (C5-0340/2003).

Na posiedzeniu w dn. 19 czerwca 2003 r. Komisja do Spraw Konstytucyjnych wyznaczyła José Marię Gil-Roblesa Gil-Delgado i Dimitrisa Tsatsosa na swych sprawozdawców.

Po pierwszej wymianie poglądów na posiedzeniu w dn. 7 lipca 2003 r., Komisja rozpatrywała projekt sprawozdania na posiedzeniach w dniach 25 sierpnia oraz 8 i 9 września 2003 r.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła wniosek w sprawie uchwały, przy osiemnastu głosach za, sześciu przeciw i przy czterech wstrzymujących się.

W trakcie głosowania obecne były następujące osoby: Giorgio Napolitano (przewodniczący), Jo Leinen (wiceprzewodniczący), Ursula Schleicher (wiceprzewodnicząca), José María Gil-Robles Gil-Delgado i Dimitris Tsatsos (sprawozdawcy), Teresa Almeida Garrett, Anne André-Léonard (za Lone Dybkjær - zgodnie z art. 153(2) Regulaminu), Georges Berthu, Guido Bodrato (za Jean-Louisa Bourlangesa), Jens-Peter Bonde, Elmar Brok (za Luigiego Ciriaco De Mita), Giorgio Calò (za Paola Costę – zgodnie z art. 153(2) Regulaminu), Carlos Carnero González, Richard Corbett, Jean-Maurice Dehousse, Giorgos Dimitrakopoulos, Andrew Nicholas Duff, Olivier Duhamel, Gerhard Hager, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Sir Neil McCormick (za Monicę Frassoni), Hanja Maij-Weggen, Luís Marinho, Hans-Peter Martin, Gérard Onesta, Jacques F. Poos (za Enriquego Barón Crespo), Reinhard Rack (za Daniela J. Hannana), José Ribeiro e Castro (za Mariotto Segni'ego), Konrad K. Schwaiger (za Lorda Inglewooda).

Po głosowaniu, Georges Berthu i José Ribeiro e Castro oznajmili, że pragną dołączyć do uzasadnienia opinie mniejszości w rozumieniu art. 161(3) Regulaminu.

Opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obronnej, Komisji Budżetowej, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Gospodarczej i Walutowej, Komisji Spraw Prawnych i Rynku Wewnętrznego, Komisji Przemysłu, Handlu Zagranicznego, Badań i Energii, Komisji ds. Środowiska, Zdrowia Publicznego i Polityki Konsumenckiej, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Rybołówstwa, Komisji Polityki Regionalnej, Transportu i Turystyki, Komisji Rozwoju i Współpracy, Komisji Praw Kobiet i Równych Szans oraz Komisji Petycji zostały załączone. Komisja Zatrudnienia i Spraw Społecznych w dn. 2 lipca 2003 r., a Komisja Kultury, Młodzieży, Edukacji, Środków Masowego Przekazu i Sportu w dn. 8 lipca 2003 r., postanowiły nie przekazywać swoich opinii.

Sprawozdanie zostało przedłożone do rozpatrzenia w dn. 10 września 2003 r.

WNIOSEK W SPRAWIE UCHWAŁY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy i opinii Parlamentu Europejskiego w sprawie zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

(Procedura konsultacji)

Parlament Europejski,

- poproszony przez Radę, zgodnie z art. 48(2) Traktatu o Unii Europejskiej, o wyrażenie opinii na temat zwołania konferencji międzyrządowej (IGC) w celu rozważenia planowanych zmian do traktatów, na których opiera się Unia (11047/2003 – C5-0340/2003),
- mając na względzie projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy¹, przygotowany przez Konwent w sprawie przyszłości Europy,
- mając na względzie swą uchwałę z dn. 31 maja 2003 r. w sprawie Traktatu z Nicei i przyszłości Unii Europejskiej²,
- mając na względzie swą uchwałę z dn. 29 listopada 2001 r. w sprawie procesu konstytucyjnego i przyszłości Unii³,
- mając na względzie swe uchwały z dn. 16 maja 2002 r. w sprawie podziału kompetencji⁴, z dn. 14 marca 2002 r. w sprawie osobowości prawnej Unii⁵, z dn. 7 lutego 2002 r. w sprawie roli parlamentów narodowych⁶ i z dn. 14 stycznia 2003 r. w sprawie roli regionów w integracji europejskiej⁷,
- mając na względzie Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- mając na względzie sprawozdanie Komisji do Spraw Konstytucyjnych i opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obronnej, Komisji Budżetowej, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Gospodarczej i Walutowej, Komisji Spraw Prawnych i Rynku Wewnętrznego, Komisji Przemysłu, Handlu Zagranicznego, Badań i Energii, Komisji ds. Środowiska, Zdrowia Publicznego i Polityki Konsumenckiej, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Rybołówstwa, Komisji Polityki Regionalnej, Transportu i Turystyki, Komisji Rozwoju i Współpracy, Komisji Praw Kobiet i Równych Szans oraz Komisji ds. Petycji (A5-0299/2003),

zważywszy na to, że

A. Obywatele, Parlamenty, Rządy, Partie Polityczne – zarówno w Państwach Członkowskich jak i na szczeblu europejskim - mają tak samo jak instytucje Unii prawo wzięcia udziału w

¹ CONV 850/03, OJ C 169, 18.7.2003, s. 1.

² OJ C 47 E, 21.2.2002, s. 108.

³ OJ C 153 E, 27.6.2002, s. 310.

⁴ OJ C 180 E, 31.7.2003, s. 491.

⁵ OJ C 47 E, 27.2.2003, s. 594.

⁶ OJ C 284 E, 21.11.2002, s. 322.

⁷ P5_TA (2003)0009.

demokratycznym procesie tworzenia Konstytucji dla Europy; dlatego uchwała ta jest oceną przez Parlament Europejski projektu Traktatu Konstytucyjnego przygotowanego przez Konwent Europejski,

B. przygotowania do Konferencji w Nicei, a przede wszystkim jej rezultat, pokazały jednak, że międzyrządowa metoda dokonywania rewizji traktatów Unii wyczerpała swoje możliwości, i że czysto dyplomatyczne rokowania nie są w stanie sprostać potrzebom Unii Europejskiej złożonej z 25 Państw Członkowskich,

C. jakość pracy Konwentu nad przygotowaniem projektu Konstytucji i reformy Traktatów w pełni potwierdza słuszność decyzji Rady Europejskiej z Laeken, aby odejść od metody międzyrządowej poprzez zaakceptowanie propozycji Parlamentu w sprawie powołania Konwentu konstytucyjnego; rezultat pracy Konwentu, w którym przedstawiciele Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych odgrywali kluczową rolę, pokazuje, że otwarte dyskusje w obrębie Konwentu odnoszą znacznie większe powodzenie aniżeli dotychczas stosowana metoda konferencji prowadzonych przy drzwiach zamkniętych,

D. domaga się, by móc czynnie i stale uczestniczyć nie tylko w Konferencji Międzyrządowej, lecz również w dalszych fazach procesu konstytucyjnego,

E. propozycje Konwentu przyczyniły się do istotnego postępu, lecz że nowe postanowienia będą musiały zostać sprawdzone z punktu widzenia wyzwań stawianych przez poszerzoną Unię; metoda Konwentu powinna być stosowana do wszystkich rewizji dokonywanych w przyszłości,

F. tak samo jak poprzednik Konwentu Europy przygotowujący Kartę Praw Podstawowych, Konwent w sprawie Przyszłości Europy zapoczątkował nową fazę integracji europejskiej, w której Unia przekształci swój porządek prawny w porządek konstytucyjny, obowiązujący państwa i obywateli, nawet jeżeli ostateczna akceptacja Konstytucji przybierze formę międzynarodowego Traktatu,

G. pomimo początkowo wielu różnych opinii uczestników Konwentu, zdecydowana większość spośród wszystkich czterech części składowych Konwentu, wliczając w to Parlament Europejski, poparła ostateczną propozycję Konwentu, który dzięki temu opiera się na nowym i daleko idącym konsensusie, nawet jeżeli nie wszystkie postulaty Parlamentu dotyczące demokracji, przejrzystości i skuteczności w Unii Europejskiej zostały spełnione; ponowna dyskusja nad ważnymi kompromisami [już] osiągniętymi w obrębie Konwentu nie tylko zagroziłoby postępowi osiągniętemu przez Konwent w nowym oparciu Unii na bardziej skutecznej i demokratycznej podstawie konstytucyjnej, lecz obaliłoby także całą metodę Konwentu,

H. projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy powinien być oceniany według następujących kryteriów:

a. poszanowania utrzymania pokoju, demokracji, wolności, równości, zasady państwa prawnego, sprawiedliwości społecznej, solidarności i spójności; nigdy nie będzie można uznać ich wszystkich za osiągnięte, lecz zawsze ich znaczenie musi być przedmiotem oceny, zawsze należy o nie walczyć na nowo, w każdej sytuacji historycznej i w [każdym] pokoleniu;

b. poszanowania Unii Europejskiej jako całości zjednoczonej w swej różnorodności;

c. potwierdzenia wyjątkowego charakteru i podwójnej legitymacji Unii uzyskiwanej od swych państw i obywateli;

d. zaangażowania w utrzymanie zasady równowagi pomiędzy państwami i równowagi międzyinstytucjonalnej, co zapewnia Unii podwójną legitymację;

- e. skuteczności w radzeniu sobie z Unią składającą się z 25 lub więcej Państw Członkowskich, z jednoczesnym umacnianiem demokratycznego funkcjonowania jej instytucji;
 - f. rozwoju systemu wartości o kulturowych, religijnych i humanistycznych korzeniach, który, poza wspólnym rynkiem i w ramach społecznej gospodarki rynkowej, zmierza ku lepszej jakości życia obywateli i całego społeczeństwa Europy, jak również ku wzrostowi gospodarczemu, stabilizacji i pełnemu zatrudnieniu, intensywniejszej promocji trwałego rozwoju i lepszemu realizacji obywatelstwa Unii;
 - g. zdecydowanej legitymacji politycznej w oczach obywateli Unii i europejskich partii politycznych;
 - h. ogólnego porozumienia konstytucyjnego, które powinno doprowadzić do przywrócenia wiarygodności Unii i jej zwiększonej roli wewnątrz Unii jak i poza nią;
1. z zadowoleniem wita postęp w integracji europejskiej i demokratycznym rozwoju, reprezentowanym przez „Konstytucję dla Europy” zaproponowaną przez Konwent, która ma zostać wprowadzona w drodze odpowiedniego Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, będącą tekstem wyrażającym wolę polityczną obywateli europejskich i Państw Członkowskich w sposób uroczysty i całościowy;
 2. z zadowoleniem stwierdza, że projekt Konstytucji w znacznym stopniu umacnia wartości, cele, zasady, struktury i instytucje konstytucyjnego dziedzictwa Europy, które w znacznym stopniu nadają projektowi nie tylko walor tekstu konstytucyjnego, lecz również zdolność do stałej ewolucji;
 3. z zadowoleniem wita włączenie symboli unijnych do projektu Konstytucji;

Ważne kroki w kierunku bardziej demokratycznej, przejrzystej i skutecznej Unii Europejskiej

Demokracja

4. z wielkim zadowoleniem wita wprowadzenie Karty Praw Podstawowych jako integralnej, prawnie wiążącej części Konstytucji (część II), i podkreśla znaczenie godności człowieka oraz praw podstawowych jako zasadniczych elementów obywatelskiej, społecznej i demokratycznej Unii;
5. uznaje za korzystne dokonywanie wyboru Przewodniczącego Komisji Europejskiej przez Parlament Europejski, i podkreśla, że, w każdym razie, stanowi to ważny krok w kierunku udoskonalenia systemu demokracji parlamentarnej na szczeblu europejskim;
6. potwierdza, że istnieje możliwość zwiększenia udziału obywateli europejskich i partnerów społecznych [w życiu Unii], a zwłaszcza wprowadzenia [instytucji] obywatelskiej inicjatywy prawodawczej;
7. uznaje za istotną zwiększoną rolę parlamentów narodowych w działaniach Unii;
8. popiera parlamenty narodowe w ich działaniu na rzecz sprawniejszego wywiązywania się z zadania kierowania i kontrolowania swych rządów jako członków Rady, co stanowi skuteczny sposób na zapewnienie udziału parlamentów narodowych w tworzeniu prawa Unii, tak samo jak w wypracowywaniu wspólnych polityk;

9. zachęca swą właściwą komisję do zorganizowania wspólnych spotkań z przedstawicielami parlamentów narodowych, po to by zapewnić kontynuację oraz ocenę obrad Konferencji Międzyrządowej;

Przejrzystość

10. uznaje za [fakt o] zasadniczym znaczeniu to, że Unia uzyska jedną osobowość prawną i że struktura filarów formalnie znikła, nawet jeżeli metoda wspólnotowa nie całkiem da się zastosować do Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i do decyzji w dziedzinie Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych;

11. z zadowoleniem wita wprowadzenie hierarchii i uproszczenie aktów prawnych Unii oraz wyraźne uznanie prymatu Konstytucji i prawa unijnego nad prawem Państw Członkowskich;

12. docenia kroki poczynione na rzecz większej przejrzystości i jaśniejszej klasyfikacji w przypadku kompetencji Państw Członkowskich i Unii, z zachowaniem pewnego poziomu elastyczności, pozwalającego na [dalsze] adaptacje w przyszłej, zmieniającej się Unii, która będzie liczyć 25 lub więcej Państw Członkowskich;

13. z zadowoleniem wita oddzielenie Traktatu EURATOM od struktury prawnej przyszłej Konstytucji; nakłania Konferencję Międzyrządową do zwołania konferencji w celu rewizji Traktatu po to, by uchylić jego przestarzałe i nieaktualne postanowienia, szczególnie dotyczące promowania energetyki jądrowej oraz braku procedur demokratycznego podejmowania decyzji;

14. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte przez Przewodniczącego Konwentu Europejskiego, zgodnie z którym całość tekstu Konstytucji zostanie zapisana w języku nie wskazującym na płeć danej osoby i wzywa Konferencję Międzyrządową, aby przygotowała się na konieczne zmiany redakcyjne, które trzeba w tej kwestii wprowadzić do projektu Konstytucji;

Skuteczność

15. z zadowoleniem wita nową „procedurę legislacyjną”, która stanie się regułą powszechną, jako zasadniczy postęp na drodze ku większej demokratycznej legitymacji działań unijnych, Parlament Europejski docenia to wyraźne rozszerzenie współdecydowania, i podkreśla, że to ostatnie należy dalej doskonalić;

16. przywiązuje wielką wagę do rozszerzenia stosowania głosowania większością kwalifikowaną (QMV) w Radzie w przypadkach uchwalania praw; z zadowoleniem wita udoskonalenie systemu, lecz jednocześnie podkreśla potrzebę częstszego stosowania QMV lub też stosowania specjalnego QMV w przyszłości, nie uszczuplając przy tym możliwości przewidzianych w art. I-24.4 projektu Konstytucji;

17. podkreśla, że Parlament Europejski musi być organem parlamentarnym odpowiedzialnym w zakresie WPZB i EPBO w odniesieniu do kompetencji UE;

18. docenia [fakt], że projekt Konstytucji wprowadza kilka dalszych udoskonaleń w sferze podejmowania decyzji i wypracowywania polityki, takich jak:

- fakt, że Unia uzyskuje teraz wyraźniejszą tożsamość społeczną, tak jak to wyrażają jej wartości i cele, podkreślając, między innymi, znaczenie równości płci i niedyskryminacji, jak trwałego rozwoju społecznego i ekologicznego,

- chociaż nie tak, jak całkowicie odrębna Rada Legislacyjna, przy wykonywaniu swych obowiązków prawodawczych Rada ds. Ogólnych i Legislacji będzie w przyszłości odbywać swe posiedzenia publicznie,
- szersze stosowanie głosowania większością kwalifikowaną oraz współdecydowania, szczególnie w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jak również rozszerzenie ogólnego systemu jurysdykcji Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości na problematykę sprawiedliwości i spraw wewnętrznych,
- fakt, że obecnie ogólną zasadą staje się wymóg uzyskania zgody Parlamentu Europejskiego na zawarcie międzynarodowego porozumienia i na Wspólną Politykę Handlową,
- postanowienia w sprawie przejrzystości i dostępu do dokumentów, uproszczenie procedur legislacyjnych i nielegislacyjnych oraz stosowanie języka powszechnie zrozumiałego dla obywateli,
- zaniechanie rozróżniania w budżecie wydatków obligatoryjnych i nie obligatoryjnych oraz objęcie [zasadą] współdecydowania wspólnej polityki rolnej i polityki rybołówstwa,
- wprowadzenie wieloletniego programu strategicznego Unii,
- uznanie rosnącego znaczenia wymiaru regionalnego dla integracji europejskiej,
- modyfikacja przepisów dotyczących dostępu do Trybunału Sprawiedliwości,
- postanowienia w sprawie rozporządzeń delegowanych, przyjęte przez Komisję z zastrzeżeniem, że Parlament i Rada będą miały prawo ich odwołania [„*call-back rights*],
- postanowienie, na mocy którego te kraje, które podjęły wzmocnioną współpracę, mogą wprowadzić – między sobą – głosowanie kwalifikowaną większością głosów w sytuacjach, kiedy projekt Konstytucji przewiduje odmiennie jednomyślność, oraz zastosować procedurę legislacyjną, kiedy normalnie miałyby zastosowanie inne procedury,

19. wyraża poparcie dla klauzuli solidarności wobec walki z terroryzmem i dla możliwości współpracy strukturalnej w kwestii polityki bezpieczeństwa i obronnej - przy poszanowaniu zobowiązań Sojuszu;

Aspekty wymagające dalszej obserwacji w trakcie wdrażania

20. wierzy, że wybór Przewodniczącego Rady Europejskiej nie może sam rozwiązać aktualnych problemów funkcjonowania tej instytucji, a może pociągnąć za sobą nieprzewidywalne skutki dla równowagi instytucjonalnej Unii; rola Przewodniczącego musi pozostać ściśle ograniczona do sprawowania przewodnictwa, po to by uniknąć ewentualnych konfliktów z Przewodniczącym Komisji czy Ministrem Spraw Zagranicznych Unii, i by nie zagrozić ich pozycji ani nie wchodzić w żaden sposób w rolę Komisji w reprezentacji na zewnątrz, inicjatywie legislacyjnej, realizacji funkcji wykonawczych [*executive implementation*] i administracyjnych;

21. podkreśla, że postanowienia dotyczące przewodnictw składów Rady Ministrów innych aniżeli Rada ds. Spraw Zagranicznych pozostawiają [kwestie] szczegółów do rozwiązania w drodze dalszych decyzji; powinny być one rozważnie ocenione, mając przy tym na uwadze wymóg spójności, skuteczności i odpowiedzialności oraz potrzebę odniesienia się do zagadnienia Przewodnictwa organów przygotowawczych Rady;

22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że znika powiązanie ważenia głosów w Radzie z rozdzieleniem miejsc w Parlamencie Europejskim, ustanowione w Protokole w sprawie poszerzenia

Unii, dołączonym do Traktatu z Nicei; popiera system przedstawiony w projekcie Konstytucji, dotyczący przyszłego składu Parlamentu Europejskiego, i sugeruje, by został on bezwzględnie wprowadzony w życie, ponieważ stanowi podstawowy element systemowej równowagi pomiędzy Państwami Członkowskimi w różnych instytucjach;

23. rozumie, że utworzenie [urzędu] Ministra Spraw Zagranicznych Unii uczyni Unię bardziej widoczną i zwiększy jej zdolność do działania na arenie międzynarodowej, lecz podkreśla, że konieczne jest, by Minister Spraw Zagranicznych Unii miał poparcie wspólnej administracji Komisji;

24. sugeruje, by Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich [Ombudsman], wybierany przez Parlament Europejski i rzecznicy krajowi mogli zaproponować bardziej całościowy system rozwiązań w ścisłej współpracy z Komisją ds. Petycji Parlamentu Europejskiego;

25. uważa, że w momencie wejścia w życie Statutu Członków, uchwalonego przez Parlament Europejski w dn. 4 czerwca 2003 r., Konferencja Międzyrządowa powinna podjąć decyzję o uchyleniu art. 8, 9 i 10 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów i art. 4(1) i (2) Aktu o wyborach bezpośrednich;

26. z zadowoleniem wita wprowadzenie klauzuli *passerelle*, która pozwala Radzie Europejskiej na przejście do zwykłej procedury legislacyjnej, do której stosują się specjalne procedury, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i po poinformowaniu parlamentów narodowych;

27. wierzy, że Parlament powinien, w ramach procedury budżetowej, zachować swe obecne prawa, i że jego uprawnienia nie powinny zostać umniejszone; uważa, że prawidłowe wykonywanie funkcji Parlamentu do zatwierdzania wieloletnich ram finansowych, zakłada szybkie rozpoczęcie negocjacji pomiędzy instytucjami, prowadzonych w uzupełnieniu Konferencji Międzyrządowej, na temat struktury tych ram i charakteru ograniczeń wobec procedury budżetowej; wierzy, że wieloletnie ramy finansowe powinny pozostawić organowi budżetowemu znaczne pole manewru podczas procedury rocznej;

28. wyraża zaniepokojenie z powodu braku zadowolającej – na co poprzednie uchwały Parlamentu Europejskiego wyraźnie zwracały uwagę – odpowiedzi na pewne zasadnicze pytania, takie jak:

- dalsza konsolidacja polityki gospodarczej i społecznej spójności, ściślejsza koordynacja polityk gospodarczych Państw Członkowskich z punktu widzenia skutecznego sposobu zarządzania gospodarczego oraz wyraźniejsze włączenie aspektów środowiska naturalnego w politykę UE,
- mianowanie członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji kwalifikowaną większością głosów, za zgodą Parlamentu Europejskiego,
- zlikwidowanie jednomyślności wymaganej w Radzie w niektórych podstawowych dziedzinach, szczególnie we Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa (przynajmniej w odniesieniu do propozycji Ministra Spraw Zagranicznych Unii – z poparciem Komisji) i w niektórych dziedzinach polityki społecznej;

29. rozumie, że rozwiązanie zaproponowane Komisji w projekcie Konstytucji stanowi istotną część instytucji ogólnego kompromisu instytucyjnego; ma nadzieję, że reforma Komisji Europejskiej nie osłabi jej kolegialnego charakteru ani nie spowoduje braku ciągłości; jest zdania, że zwiększone uprawnienia Przewodniczącego Komisji wystarczają do zapewnienia wydajnej pracy tej instytucji; wyraża ubolewania z tego powodu, że przewidywane rozwiązania utrudniają dobremu Komisarzowi europejskiemu zachowanie stanowiska na drugą kadencję;

Ocena ogólna

30. zauważa, że projekt Konstytucji przygotowany przez Konwent jest wynikiem znacznego demokratycznego konsensusu, wyrażonego przez Parlament Europejski i parlamenty narodowe Unii, wyraża on wolę obywateli, którzy nie będą reprezentowani na Konferencji Międzyrządowej;

31. z zadowoleniem wita postanowienie, zgodnie z którym obecnie Parlament Europejski ma prawo zgłaszać poprawki konstytucyjne i, co więcej, będzie musiał zaaprobować każdą próbę wprowadzenia poprawki do Konstytucji bez zwoływania Konwentu, a przez to będzie sprawował faktyczną kontrolę nad stosowaniem tego nowego instrumentu rewizji konstytucji; żałuje jednak, że nadal będzie się wymagać zarówno jedności Państw Członkowskich jak i ratyfikowania przez parlamenty narodowe wejścia w życie nawet nieistotnych poprawek do Konstytucji; zdecydowanie ubolewa nad faktem, że nie zawsze wymagana jest aprobatą Parlamentu Europejskiego na wprowadzenie w życie nowoprzyjętych tekstów konstytucyjnych;

32. postanawia, że, pomimo pewnych ograniczeń i sprzeczności, rezultat pracy Konwentu zasługuje na poparcie, jako że stanowi historyczny krok ku bardziej demokratycznej, skutecznej i przejrzystej Unii Europejskiej;

33. wierzy, że, w świetle doświadczeń dwóch Konwentów, metoda ta zapewnia demokratyczną legitymację, a, poprzez stosowane metody pracy, gwarantuje jawność i uczestnictwo; jednak dla przyszłych rewizji pożyteczne byłoby, gdyby Prezydium Konwentu wybierał sam Konwent;

Zwołanie Konferencji Międzyrządowej i proces ratyfikacji

34. popiera zwołanie Konferencji Międzyrządowej (IGC) w dn. 4 października 2003 r.;

35. nakłania IGC do respektowania konsensusu osiągniętego przez Konwent, po to by uniknąć negocjacji w sprawie podstawowych decyzji podjętych przez Konwent, i by zaaprobować projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy bez zmieniania jego zasadniczej równowagi, a stawiając sobie za cel zwiększenie jego spójności;

36. apeluje do partii politycznych, zarówno w Państwach Członkowskich jak i na szczeblu europejskim, do reprezentatywnych stowarzyszeń i do społeczeństwa obywatelskiego, aby wszechstronnie zastanowiły się nie tylko nad wynikiem Konwentu Europejskiego, lecz również nad poglądami Parlamentu Europejskiego, wyrażonymi w tej uchwale;

37. z wielkim zadowoleniem przyjmuje zapewnienie prezydencji włoskiej, że Parlament Europejski będzie mógł ściśle i stale współpracować z IGC na obu jej szczeblach, szefów państw lub rządów oraz ministrów spraw zagranicznych, i popiera jego zamiar zakończenia konferencji przed grudniem 2003 r.;

38. uważa, że Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy musi zostać podpisany przez wszystkie 25 Państw Członkowskich 9 maja 2004 r., natychmiast po przystąpieniu do Unii nowych członków;

39. uważa, że wszystkie państwa powinny przeprowadzić referendum w sprawie projektu Konstytucji, jeżeli zezwalają na to ich własne konstytucje, i zorganizować je, jeżeli to możliwe, w tym samym dniu, co wybory europejskie;

40. zaleca swemu Przewodniczącemu przekazanie niniejszej uchwały, wyrażającej opinię Parlamentu Europejskiego na temat zwołania Konferencji Międzyrządowej, Radzie, Komisji,

Europejskiemu Bankowi Centralnemu, szefom państw lub rządów i parlamentom Państw Członkowskich oraz państwom przystępującym i kandydującym [do Unii].

UZASADNIENIE

Droga do Konstytucji Europejskiej

Droga do Konstytucji Europejskiej jest historią wzlotów i upadków. Jednym z najbardziej aktywnych uczestników tej debaty był niezmiennie Parlament Europejski, o czym świadczy projekt Konstytucji autorstwa Spinnelego z 1984 roku oraz raport Hermana z 1994 roku. W roku 2000 wielu szefów państw i rządów ożywiło te dyskusje nad konstytucją, zwracając po raz kolejny uwagę na potrzebę zwiększenia skuteczności i przejrzystości mechanizmów decyzyjnych Unii oraz uwypuklenia niektórych elementów konstytucyjnej jakości Traktatów. Trybunał Sprawiedliwości miał wielokrotnie okazję stwierdzić, że Traktaty – traktowane całościowo – tworzą ‘kartę konstytucyjną dla Unii. Mamy zatem już swego rodzaju Konstytucję w postaci Traktatów, lecz Konstytucja ta jest fragmentaryczna, bezimienna i niewidoczna. Wezwanie do uchwalenia Konstytucji, która stopniowo zastąpiłaby Traktaty, ma więc na celu dążenie do tego, aby zarówno terminologia, jak i tekst, w jak najwyższym stopniu odzwierciedlały rzeczywistość prawną.

Z uwagi na wyżej wspomnianą serię oświadczeń politycznych wydanych przez narodowych przywódców politycznych i sformalizowanych w grudniu 2001 roku w Deklaracji Rady Europejskiej z Laeken, pytanie ‘Czy Unia Europejska potrzebuje Konstytucji?’, które było raczej przedmiotem sporów ekspertów i przywódców politycznych UE, obecnie stało się centralnym zagadnieniem rozwoju instytucjonalnego. Deklaracja z Laeken przedstawiała ten problem jako kwestię otwartą (‘Ostatecznie pojawia się kwestia, czy uproszczenie i reorganizacja [Traktatów] nie powinny w rezultacie doprowadzić do przyjęcia przez Unię tekstu konstytucji. Jakie mogą być podstawowe cechy takiej Konstytucji?’), jednak pod tytułem ‘W kierunku Konstytucji dla obywateli europejskich’. Prace Konwentu w sprawie przyszłości Europy, utworzonego również w Laeken, udzielają istotnej odpowiedzi na pytanie postawione w Laeken.

Od czasu pierwszych bezpośrednich wyborów w roku 1979, Parlament niezmiennie wspierał proces konstytucjonalizacji porządku europejskiego: przeformułowanie w sposób nowoczesny i świątły jego podstawowych celów, określenie na nowo wspólnie wyznawanych wartości, definicji praw i zakresu obowiązków instytucji, ich wzajemnego oddziaływania oraz systemu kontroli i równowagi w europejskim rządzeniu opartym na demokracji, praworządności [zasadzie państwa prawnego] i systemie sprawiedliwości społecznej. W odniesieniu do bardziej praktycznej działalności, Parlament przez kolejne lata zabiegał o likwidację filarowej struktury Traktatu on Unii Europejskiej (co umożliwiłoby rozszerzenie osobowości prawnej Unii lub jej następcy), włączenie Karty Praw Podstawowych do przyszłego Traktatu, dalsze rozszerzenie stosowania metody głosowania większością kwalifikowaną w Radzie oraz współdecydowania Rady i Parlamentu w tworzeniu legislacji europejskiej. Przed trzema laty Parlament Europejski podkreślił, że konstytucja europejska będzie aktem wyjątkowym, tak samo jak Unia Europejska stanowi wyjątkowy system prawny⁸.

⁸ Uchwała w sprawie konstytucjonalizacji Traktatów (przyjęta w dniu 25.10.2000 r. – Raport Oliviera Duhame-la), OJ C 197, 12.7.2001, s. 111 i 186.

Konwent w sprawie przyszłości Europy

Parlament Europejski można uznać za miejsce narodzin idei powołania Konwentu⁹. Gdy po raz pierwszy zasugerował on utworzenie takiego Konwentu, był w swojej propozycji całkiem odosobniony. Później uzyskał on pełne poparcie ze strony Komisji Europejskiej i, ostatecznie, jego propozycja zaczęła pojawiać się jako pogląd obiegowy. Konwent powstał z dwóch powodów: po pierwsze, ogólnie uznawano, że poprzedni konwent w sprawie opracowania projektu Karty Praw Podstawowych stanowi pozytywne doświadczenie w prowadzeniu otwartego dialogu z udziałem wielu podmiotów; po drugie, panowało powszechne przekonanie, że musi istnieć lepszy, aniżeli droga do Traktatu z Nicei, sposób dyskusji i rozwoju myślenia o przyszłości Europy. A zatem Konwent został w Laeken uznany za preferowaną metodę przygotowania tekstu projektu Traktatu zawierającego Konstytucję Europejską.

Zgodnie z Deklaracją z Laeken, celem Konwentu było 'wytyczenie drogi do następnej Konferencji Międzyrządowej w sposób możliwie szeroki i otwarty'. Utworzenie Konwentu oznaczało radykalne zerwanie z tradycją UE w dziedzinie tworzenia traktatów. Chociaż ostateczną decyzję mają nadal podejmować rządy Państw Członkowskich na Konferencji Międzyrządowej (IGC), etap przygotowań objął po raz pierwszy proces szerokich, otwartych konsultacji z udziałem obywateli, w szczególności młodzieży oraz organizacji pozarządowych. Konwent rozpoczął działalność w Brukseli w dniu 28 lutego 2002 roku i zakończył swoją pracę w dniu 10 lipca 2003 roku, przekazując projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy w czterech częściach (I – zasady i instytucje, II – Karta praw podstawowych, III – Polityki i IV – postanowienia końcowe).

Ocena projektu Konstytucji

Projekt Konstytucji przedstawiony przez Prezydenta Valéry'ego Giscarda d'Estaing Radzie Europejskiej w Salonikach (części I i II), w dniu 20 czerwca 2003 roku oraz prezydencji włoskiej (części III i IV), w dniu 18 lipca 2003 roku, zawiera wiele elementów pozytywnych, dzięki którym możliwe jest tymczasowe zaakceptowanie nieuniknionych braków występujących w tekście. Ten nowatorski tekst odpowiada na liczne, zgłaszane od dawna przez Parlament postulaty zwiększenia skuteczności, przejrzystości i demokratycznej legitymacji UE.

Przede wszystkim, sukces metody konwentowej jako takiej, wpisujący się w proces konstytucjonalizacji Unii, stanowi wyraźny krok naprzód. Wyniki prac Konwentu oznacza znaczny postęp w kierunku:

- wyjaśnienia złożonego systemu odziedziczonego po kolejnych trzech konferencjach międzyrządowych,
- wzmocnienia pozycji obywateli w Unii (np. poprzez włączenie Karty Praw Podstawowych jako obowiązującego aktu prawnego oraz wprowadzenie obywatelskiego prawa inicjatywy ustawodawczej, umożliwiającego zgłaszanie przez obywateli projektów aktów prawnych bez naruszania wyłączności Komisji w zakresie inicjatywy),
- przyspieszenia procesu integracji europejskiej w wielu dziedzinach, w szczególności w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Dalsze pozytywne rezultaty obejmują formalną likwidację struktury filarowej, wyjaśnienie kwestii kompetencji Unii, uproszczenie prawnych instrumentów Unii, zwiększoną rolę parlamentów narodowych, zwłaszcza w monitorowaniu poszanowania zasady pomocniczości,

⁹ Uchwała w sprawie Traktatu z Amsterdamu (przyjęta w dniu 19.11.1997 - Raport Iñigo Méndeza de Vigo i Dimitrisa Tsatsosa), OJ C 371, 8.12.1997, s. 99.

utworzenie stanowiska ministra spraw zagranicznych Unii, dzięki czemu stanie się bardziej widoczna na arenie międzynarodowej, rozszerzenie zakresu stosowania metody głosowania większością kwalifikowaną w Radzie na około 30 zagadnień, w których obecnie decyzje podejmowane są jednomyślnie¹⁰, a także uproszczenie metody obliczania tej większości, która, począwszy od 1 listopada 2009 roku, będzie stanowić 'podwójną większość [*double majority*]' co najmniej połowy Państw Członkowskich oraz dwóch trzecich ludności Unii.

Jeżeli mowa o instytucjonalnej roli Parlamentu Europejskiego, uznaje się w pełni i umacnia jego uprawnienia legislacyjne u budżetowe. Ponadto, ogólną zasadą przyjmowania aktów prawnych staje się nowa 'zwykła procedura prawodawcza', która odpowiada współdecydowaniu. Przewodniczącego Komisji będzie wybierał Parlament Europejski, natomiast pełne kolegium komisarzy, w tym minister spraw zagranicznych, będzie podlegać głosowaniu zatwierdzającemu przez Parlament. Zgoda Parlamentu Europejskiego jest z zasady wymagana w odniesieniu do umów międzynarodowych i wspólnej polityki handlowej. Poza tym, zakres wyłączenia stosowania głosowania większością kwalifikowaną został rozszerzony w niektórych artykułach części III dotyczących WPZB.

Z drugiej strony, nie udało się uniknąć pewnych wad: rozszerzenie [procedury] współdecydowania, jak również głosowania większością kwalifikowaną, nadal nie obejmuje swym zakresem całej legislacji. Podobną troskę powoduje fakt, iż nie udało się rozszerzyć kontroli sądowej Trybunału Sprawiedliwości na wszystkie akty Unii. Wreszcie, pozostały wątpliwości związane z systemem instytucjonalnym. Działalność nowego Przewodniczącego Rady Europejskiej, który będzie wybierany przez Radę Europejską większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku, ma być uważnie monitorowana przez Parlament Europejski. Wiele będzie zależało od praktycznego wdrożenia. W każdym razie, podstawowe znaczenie ma fakt, że Przewodniczący występuje w charakterze osoby sprawującej stałe przewodnictwo, a nie jako organ wykonawczy.

Kilka szczegółowych uwag na temat nowych przepisów

Wyraźne określenie zakresu kompetencji

Wyraźne określenie zakresu kompetencji Unii należy do najbardziej nowatorskich aspektów Konstytucji, która zmierza do wyraźnego określenia 'kto co robi' przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniego poziomu elastyczności niezbędnego do zapewnienia skuteczności Unii. Wiele tematów poruszanych w tym miejscu stanowiło przedmiot licznych debat Parlamentu Europejskiego i zostało także podniesionych w Deklaracji z Laeken.

Projekt Konstytucji stanowi, że kompetencje Unii zostaną uregulowane zgodnie z zasadami kompetencji powierzonych, pomocniczości i proporcjonalności (dwie ostatnie zostały sformułowane i uzyskały moc obowiązującą w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności). Istnieją następujące rodzaje kompetencji Unii: kompetencje wyłączne, kompetencje dzielone, oraz dziedziny działań wspierających, koordynujących lub uzupełniających. Utrzymana została klauzula elastyczności (dawny art. 308 TWE), która umożliwia przyjmowanie wszelkich stosownych środków w celu osiągnięcia celów Unii, w sytuacjach nie przewidzianych w Konstytucji. Wówczas Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego. Należy na koniec podkreślić wyraźne stwierdzenie pierwszeństwa prawa Unii przed prawem krajowym.

¹⁰ Patrz: załącznik do wykazu artykułów.

Innowacje instytucjonalne

Parlament Europejski jest, obok Rady, formalnie uznawany za organ władzy ustawodawczej i budżetowej Unii. Przewodniczący Komisji będzie wybierany przez Parlament Europejski, a inwestytura Kolegium w pełnym składzie zostanie utrzymana. Zwiększy to, jak się oczekuje, zainteresowanie obywateli udziałem w wyborach europejskich [parlamentarnych].

Utworzenie stanowiska ministra spraw zagranicznych Unii, który występowałby w podwójnej roli, łącząc stanowiska wysokiego przedstawiciela ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa i Komisarza ds. Stosunków Zewnętrznych, może oznaczać istotny postęp w zwiększaniu koordynacji europejskiej polityki zagranicznej, mimo iż utrzymanie zasady jednomyślności w WPZB wyraźnie ogranicza swobodę działania ministra. Niemniej jednak minister spraw zagranicznych Unii, mianowany przez Radę Europejską i będący jednocześnie Wiceprzewodniczącym Komisji – i w związku z tym odpowiedzialny przed Parlamentem Europejskim – będzie posiadał znaczne uprawnienia w zakresie inicjatywy oraz do reprezentowania [Unii] na arenie międzynarodowej. Ponadto następuje wzmocnienie funkcji konsultacyjnej Parlamentu Europejskiego przy wprowadzaniu w życie WPZB.

Podjmowanie decyzji

Dalsze znaczne uproszczenie i rozszerzenie zakresu stosowania (od 2009 roku) metody głosowania większością kwalifikowaną w Radzie wili zwiększy niewątpliwie efektywność podejmowania decyzji w Unii mającej 25 członków. Ponadto dodatkowa klauzula '*passerelle*' (art. I-24) pozwala Radzie Europejskiej decydować jednomyślnie o zastosowaniu zwykłej procedury legislacyjnej, tam, gdzie dotychczas stosowano procedury specjalne, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i po poinformowaniu parlamentów narodowych.

Funkcje wykonawcze Komisji, jej quasi-wyłączne prawo inicjatywy legislacyjnej oraz jej uprawnienia w zakresie reprezentacji na zewnątrz zostały uznane w sposób bardziej wyraźny niż dotychczas. Poza tym udało się wyraźniejsze rozróżnienie między funkcjami legislacyjnymi a wykonawczymi Unii, zwłaszcza za pomocą 'Rady do Spraw Ogólnych i Legislacji', której posiedzenia w ramach wykonywania zadań legislacyjnych będą jawne.

Pozostały dwa główne problemy: pierwszy z nich stanowi nowa organizacja składu Komisji. Dwupoziomowy system złożony z członków głosujących i tych bez prawa głosu wydaje się rozwiązaniem nietrwałym. Jeżeli znaczne ograniczenie [liczebności] kolegium nie byłoby wykonalne, to bardziej skuteczne byłoby zwiększenie uprawnień przewodniczącego Komisji w zakresie organizacji i powoływania członków, umożliwiając mu tym samym wyznaczanie kolegium zgodnie z własnymi preferencjami politycznymi. Kolejnym problemem jest utrata uprawnień koordynacyjnych Rady do Spraw Ogólnych i Legislacji.

Akty ustawodawcze i nieustawodawcze

Akty prawne zostają ograniczone do sześciu instrumentów i obejmują: ustawy (obecnie 'rozporządzenia'), ustawy ramowe (obecnie 'dyrektywy'), rozporządzenia, decyzje, zalecenia i opinie. Wśród tych aktów ustanowiona jest hierarchia między szczeblami ustawodawczym i ustawodawczym.. Od tej chwili 'procedura współdecydowania zostaje zastąpiona przez 'zwykłą procedurę legislacyjną', która staje się ogólną zasadą prawodawstwa. Obecnie następuje zrównanie praw Parlamentu i Rady w zakresie określania ogólnych warunków kontroli i stosowania aktów wykonawczych (komitologia), o co Parlament walczył przez wiele lat..

Jednakże postanowienie, które stanowi, że w szczególnych przypadkach ustawa może zostać uchwalona wyłącznie przez Radę lub, rzadziej, wyłącznie przez sam Parlament Europejski, po konsultacji z drugą instytucją, jest hamulcem ogólnego postępu w procesie upraszczania. Istnieje też niebezpieczeństwo ograniczenia przysługującego Komisji prawa inicjatywy.

Budżet i zasoby własne

Zgodnie z żądaniami Parlamentu Europejskiego, rozróżnienie na wydatki obligatoryjne i nie obligatoryjne zostało ostatecznie odrzucone, zaś budżet roczny będzie uchwalany w drodze prawdziwego współdecydowania. Nowy artykuł wprowadza wieloletnie ramy finansowe (zastępujące obecne perspektywy finansowe), które są uchwalane przez Radę większością kwalifikowaną i wymagają zgody Parlamentu Europejskiego. Niemniej jednak ramy finansowe pierwsze od wejścia w życie Konstytucji będą jeszcze uchwalane jednomyślnie.

Unia nie osiągnęła postępu w kwestii zasobów własnych. Decyzje w sprawie limitu zasobów własnych, jak również ustanawiania nowych lub znoszenia dotychczas obowiązujących kategorii zasobów będą nadal podejmowane jednomyślnie w Radzie, i będą podlegały jedynie konsultacji z Parlamentem Europejskim i ratyfikacji przez parlamenty narodowe. Określenie 'warunków szczegółowych' dotyczących zasobów własnych nadal wymaga zgody Parlament Europejskiego.

Parlamenty narodowe i regionalne

Jednym z istotnych problemów jakie napotyka Unia, na którym zwrócono uwagę w Deklaracji z Laeken, jest rola parlamentów narodowych. Protokół załączony do Konstytucji przedstawia szczegółowo wymogi w zakresie informowania parlamentów oraz zawiera postanowienia dotyczące pogłębienia współpracy międzyparlamentarnej. Ponadto Protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności nie tylko czyni wykonalnymi zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz przewiduje szerokie konsultacje i informowanie wszystkich szczebli rządu przez instytucje Unii, ale także ustanawia dwa nowe mechanizmy:

- 'system wczesnego ostrzegania': mechanizm ten przewiduje, że w sytuacji gdy co najmniej jedna trzecia parlamentów narodowych wyda uzasadnioną opinię o nieprzestrzeganiu zasady pomocniczości we wniosku, Komisja rozpatruje ponownie wniosek; Komisja może jednak utrzymać wniosek, pod warunkiem, że uzasadni swoją decyzję;
- jeżeli akt ustawodawczy narusza zasadę pomocniczości, parlamenty narodowe (za pośrednictwem rządów narodowych) i Komitet Regionów (w odniesieniu do aktów, które są z nim konsultowane) mogą zaskarżyć go do Trybunału Sprawiedliwości, któremu przysądza się właściwość do wydawania orzeczeń w tej dziedzinie.

Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne

O ile prawdą jest, że ogólnie Konwent wykazał rozwagę w rozszerzaniu uprawnień Unii, to nie dotyczy to problematyki wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Dawny trzeci filar można obecnie uznać za szeroko zintegrowany w ramach prawnych i instytucjonalnych Unii. Panuje powszechna świadomość roli jaką Unia ma do odegrania w takich dziedzinach, jak współpraca policyjna i sądowa, ochrona interesów finansowych Unii, ochrona granic, polityki imigracyjna i azyłowa. Prowadziło to wielu zasadniczych zmian, których można po krótko scharakteryzować w następujący sposób:

- postanowienia dotyczące wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych zostały obecnie ujęte pod wspólnym tytułem 'Przestrzeń bezpieczeństwa, wolności i sprawiedliwości',
- takie same instrumenty prawne mają zastosowanie do wszystkich kwestii polityki należących do zakresu problematyki wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych,
- zasada wzajemnego uznawania została przyjęta jako podstawa współpracy policyjnej i sądowej w sprawach cywilnych i karnych,
- ogólny system jurysdykcji Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) zostaje rozszerzony, obejmując przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; przewiduje się wyjątek dla utrzymania porządku publicznego, ochrony bezpieczeństwa publicznego oraz współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych;
- głosowanie kwalifikowaną większością i współdecydowanie stają się regułą, jednak jednomyślność jest nadal stosowana w ograniczonym zakresie w ściśle określonych okolicznościach;
- nowe podstawy prawne ustanawiają mandat Europolu i Eurojustu; ustanawia się także uprawnienia operacyjne Europolu;
- ustawa europejska może ustanowić Prokuraturę Europejską.

Najbliższa Konferencja Międzyrządowa

Prezydencja włoska zamierza zwołać na dzień 4 października 2003 roku Konferencję Międzyrządową i zakończyć ją do grudnia 2003 roku. Zapewniła ona także Parlament Europejski, że będzie 'stale i ściśle' angażować się w pracę Konferencji Międzyrządowej. Parlament dołoży starań, aby wnieść konstruktywny wkład w obrady Konferencji Międzyrządowej w jak największym zakresie oraz w interesie całej Unii. Powtórzył on jednak swoje stanowisko, zgodnie z którym jakiegokolwiek odstępstwo od kompromisu wypracowanego w Konwencie wiąże się z ryzykiem demontażu projektu Konstytucji. Niemniej jednak w przypadku podjęcia dialogu, Parlament Europejski zwróci uwagę Konferencji Międzyrządowej na niedociągnięcia projektu, jakie odnotowano w niniejszej rezolucji.

Parlament obserwuje z dużym zainteresowaniem niektóre ostatnie wydarzenia związane z przebiegiem Konferencji Międzyrządowej: Delegaci na Konwent pochodzący z parlamentów narodowych oznajmili, iż spotkają się nieformalnie podczas Konferencji Międzyrządowej aby przeanalizować i, w razie potrzeby, skomentować obrady konferencji, zwłaszcza w odniesieniu do stanowiska ich własnych rządów. Komisja do Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego zorganizuje wspólne posiedzenia z członkami parlamentów narodowych w celu ułatwienia takiego monitorowania. Przewodniczący i wiceprzewodniczący [l.mn.] Konwentu zasygnalizowali również swoją chęć służenia radą członkom Konferencji Międzyrządowej. Ponadto, wydaje się, że Państwa Członkowskie są zgodne co do tego, by konferencja odbyła się na najwyższym szczeblu politycznym, powstrzymując się od negocjacji na między narodowymi służbami dyplomatycznymi. Niemożność szybkiego przyjęcia przez Konferencję Międzyrządową efektów szesnastomiesięcznej pracy organu złożonego ze znacznej większości parlamentarzystów z obecnych Państw Członkowskich oraz państw wstępujących do Unii oznaczałaby przed wszystkim wielkie rozczarowanie obywateli. Wielu z nich zostanie wezwanych do wyrażenia swojej opinii w referendum.. Na tej podstawie Parlament Europejski zachęca Państwa Członkowskie w których odbędą się referenda, aby zostały one zorganizowane tego samego dnia, co wybory europejskie [parlamentarne].

Po Konferencji Międzyrządowej

Europa może czerpać swą demokratyczną witalność wyłącznie z dwojakiej legitymacji: legitymacji bezpośredniej uzyskiwanej od obywateli europejskich oraz legitymacji ze strony Państw Członkowskich, której podstawą są demokratyczne wybory krajowe. Parlament Europejski, będący wyrazem ogólnoeuropejskich bezpośrednich, powszechnych praw wyborczych, jest szczególną instytucją powołaną do reprezentowania Unii narodów Europy. To właśnie z jego poparcia Komisja czerpie swą demokratyczną legitymację. Jest też inne źródło legitymacji, a mianowicie Państwa Członkowskie reprezentowane w Radzie. Wzmacnianie modelu międzyrządowego kosztem nie tylko Komisji, ale także – w ostatecznym rozrachunku – Rady, która też jest instytucją wspólnotową, podważyłoby demokratyczny charakter całego przedsięwzięcia europejskiego.

Przedłożony przez Konwent projekt Konstytucji jest nowatorski, a jednocześnie nierozstrzygający: nowatorski dzięki likwidacji obecnej struktury traktatowej oraz wielu innowacjom instytucjonalnym i proceduralnym, nierozstrzygający – z powodu niepodjęcia niektórych zasadniczych problemów konstytucyjnych, jakie będą stały przed Unią w dającej się przewidzieć przyszłości. will. Zakładając, że Konferencja Międzyrządowa przyjmie projekt Konstytucji bez większych zmian jego podstawowych rozwiązań, dwie kwestie będą z pewnością wymagały w przyszłości zmiany Konstytucji Europejskiej:

- procedura rewizji: przy stale rosnącej liczbie Państw Członkowskich coraz bardziej destrukcyjne będzie utrzymanie wymogu jednomyślności i narodowej ratyfikacji, nawet w odniesieniu do drobnych zmian polityki w części III;
- zasoby własne: mając na uwadze nadchodzące negocjacje budżetowe w 2006 roku, jest wielce prawdopodobne, że obecne instrumenty zarządzania i kontroli budżetu Unii (budżet roczny i wieloletnie ramy finansowe) doprowadzą do impasu i ostrych konfliktów. W średniej perspektywie czasowej, aby wykonać swe zwiększone zadania, Unia będzie potrzebować zasobów, które nie są zależne od składek Państw Członkowskich.

Załącznik:

Główne dziedziny poddane głosowaniu większością kwalifikowaną w Radzie

- Komitologia (art. I-36 (3): dawny art. 202)
- Ustalenia dotyczące zasobów własnych (częściowo) (art. I-53 (4): dawny art. 269)
- Usługi świadczone w interesie ogólnym (art. III-6 : dawny art. 16)
- Ochrona dyplomatyczna i konsularna (art. I-8 i III-11: dawny art. 20)
- Swobodny przepływ pracowników (art. III-21: dawny art. 42)
- Współpraca administracyjna oraz środki zwalczania oszustw podatkowych (po podjęciu jednomyślnej decyzji przez Radę) (art. III-63(2))
- Własność intelektualna (z wyjątkiem warunków językowych) i inne procedury scentralizowane (art. III-68(1))
- Nowe zadania Europejskiego Banku Centralnego (art. III-77 (6): dawny art. 105 (6))
- Od 2007 roku: Fundusze Strukturalne i Spójności (art. III-119: dawny art. 161)
- Współpraca administracyjna w dziedzinie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (art. III-164: dawny art. 66)
- Kontrola granic (art. III-166: dawny art. 67)
- Azyl i imigracja (art. III-167 i 168: dawny art. 67)
- Współpraca sądowa w sprawach cywilnych z wyjątkiem prawa rodzinnego (art. III-170(2): dawne artykuły 65 i 67)
- Współpraca sądowa w sprawach karnych (art. III-171: dawny art. 31 TUE)
- Harmonizacja ustawodawstwa w postępowaniu karnym, kary i przestępstwa (art. III-172 (1): dawny art. 31 TUE)
- Eurojust (art. III-174: dawny art. 31 (2) TUE)
- Współpraca policyjna (z wyjątkiem współpracy operacyjnej (ust. 2)) (art. III-176 (1): dawny art. 30 (1) TUE)
- Europol (art. III-177: dawny art. 30 (2) TUE)
- Kultura (art. III-181 (5): dawny art. 151 (5))
- Ochrona cywilna (art. III-184)
- Inicjatywy (WPZB) Ministra Spraw Zagranicznych na wniosek Rady Europejskiej (art. III-201 (2))
- Statut i siedziba Agencji ds. Zbrojeń (art. III-212 (2))
- Polityka handlowa (art. III-217(2) i III-227: dawne artykuły 133 i 300)
- Pilna pomoc finansowa dla państw trzecich (art. III-222)
- Tworzenie sądów wyspecjalizowanych (art. III-264: dawny art. 225A)

- Przyznanie Trybunałowi Sprawiedliwości właściwości w odniesieniu do praw własności intelektualnej (art. III-269: dawny art. 229A)
- Zmiana Statutu Trybunału Sprawiedliwości (art. III-289: dawny art. 245)

9 września 2003 r.

OPINIA MNIEJSZOŚCI

na podstawie art. 161(3) Regulaminu Parlamentu Europejskiego

Georges Berthu

Sprawozdanie w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję Europejską wita z zadowoleniem perspektywę nowego porządku konstytucyjnego, obowiązującego Państwa Członkowskie, opartego na ponadnarodowych procedurach podejmowania decyzji oraz – po raz pierwszy – zapisanie w Traktacie pierwszeństwa prawa wspólnotowego nad konstytucjami i ustawami narodowymi.

Zamiast poszukiwać możliwości przewycięzenia demokratycznego deficytu poprzez przywrócenie ściślejszych więzi z demokracjami narodowymi, projekt Konstytucji nadal zmierza w kierunku budowania jednolitego superpaństwa, kontrolowanego przez w znacznym stopniu sztuczną 'demokrację Europejską', która uzyskuje zaledwie wtórną legitymację od swoich obywateli.

Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego powtarza stwierdzenie, iż projekt ten odzwierciedla 'wolę polityczną obywateli europejskich'. Nie ma nic mniej pewnego, I to oczekiwanie jak na razie hipotetycznej społecznej ratyfikacji stanowi mocny sygnał procesów indoktrynacji, co do których istnieje obawa, iż mogą być skierowane przeciwko narodom.

W rzeczywistości Konwent nie był reprezentatywny dla całej opinii publicznej; znajdował się on pod wyraźnym wpływem instytucji europejskich; a rzekomy 'konsensus' jaki pojawił się, wyraźnie odzwierciedla preferencje ugrupowań federalistów, a nie społeczeństwa. Dobrze byłoby, aby pamiętały o tym rządy, które wkrótce spotkają się na Konferencji Międzyrządowej.

9 września 2003 r.

OPINIA MNIEJSZOŚCI

na podstawie art. 161(3) Regulaminu Parlamentu Europejskiego

José Ribeiro e Castro

Chociaż mam świadomość tego, jaki ton opinii przeważa w tej Izbie, to jednak niektóre oświadczenia nadal są dla mnie niepokojące. Należy do nich oświadczenie pana Carnero Gonzáleza podczas debaty nad niniejszym sprawozdaniem, zgodnie z którym powinniśmy docenić odwagę, jaką wykazał się Konwent wychodząc poza przyznany mu mandat i ustanawiając Konstytucję.

Jest to stwierdzenie szczere, które odpowiada rzeczywistości. Niemniej jednak jestem zdania, że uznając ten fakt, powinniśmy raczej go potępić aniżeli pochwalić. Jako doświadczony prawnik oraz członek Komisji do Spraw Konstytucyjnych, uważam, że powinniśmy byli wszystko to uczynić, jeżeli chcieliśmy wnieść rzeczywisty wkład w realizację państwa prawa.

Słuchając pana Méndeza de Vigo, gdy w ubiegłym tygodniu w Strasbourgu powiedział, że w przyszłości powinniśmy występować w roli 'strażników Konstytucji' (oczywiście Konstytucji Europejskiej ...), nie mogłem się nie uśmiechnąć. Jeżeli działając jako 'strażnicy' zamierzamy zrobić tak mało i źle jak dotychczas broniąc konstytucji narodowych – jedynym jakimi obecnie są dla nas wiążące – los obywateli i zasada państwa prawnego w Europie niechybnie znajdują się w kryzysie.

Jest to główny powód mojego głosowania przeciwko przyjęciu sprawozdania – ponieważ potwierdza on i umacnia błędną metodologię budowy nowego państwa europejskiego.

Żałuję również, że zasada równości Państw Członkowskich i związany z nią parytet instytucjonalny zostały tak źle potraktowane w projekcie nowego Traktatu.

9 lipca 2003 r.

OPINIA KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH, PRAW CZŁOWIEKA, POLITYKI WSPÓLNEGO BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie Projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003-C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Elmar Brok

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2003 r. Komisja Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Polityki Wspólnego Bezpieczeństwa i Obrony wyznaczyła na sprawozdawcę opinii projektu Elmara Broka.

Na posiedzeniach w dniach 30 czerwca i 8 lipca 2003 r. Komisja rozważyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła następujące wnioski dwudziestoma pięcioma głosami za, przy czterech głosach przeciw i dwóch wstrzymujących się.

Podczas głosowania byli obecni: Elmar Brok (przewodniczący i sprawozdawca projektu opinii), Baroness Nicholson of Winterbourne, Geoffrey Van Orden i Christos Zacharakis (wiceprzewodniczący), Per-Arne Arvidsson, Alexandros Baltas, Bastiaan Belder, Bob van den Bos, André Brie, John Walls Cushnahan, Véronique De Keyser, Nirj Deva (za Franco Mariniego, zgodnie z art. 153(2) Regulaminu), Rosa M. Díez González, Michael Gahler, Gerardo Galeote Quecedo, Jas Gawronski, Willi Görlach (za Klausą Hänschą), Alfred Gomolka, Richard Howitt, Joost Lagendijk, Catherine Lalumière, Jo Leinen (za Magdalene Hoff), Pedro Marset Campos, Arie M. Oostlander, Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ioannis Souladakis, Ursula Stenzel, Charles Tannock, Karl von Wogau i Joan Vallvé.

KRÓTKIE UZASADNIENIE

1. W Parlamencie Europejskim panuje powszechna zgoda co do tego, że projekt Traktatu Konstytucyjnego stanowi, ogólnie biorąc, zasadnicze ulepszenie w porównaniu z istniejącymi Traktatami. Projekt wykracza poza pierwotne oczekiwania Parlamentu Europejskiego (PE), a także, w znacznym stopniu, poza postępy poczynione na poprzednich Konferencjach Międzyrządowych. Przewodniczący Cox, w swoim przemówieniu w Radzie Europejskiej w Salonikach w dniu 19 czerwca 2003 r., odniósł się do przynajmniej jedenastu ulepszeń zawartych w projekcie Traktatu Konstytucyjnego, który:

- proponuje nadanie Unii osobowości prawnej;
- włącza Kartę Praw Podstawowych;
- upraszcza podejmowanie decyzji i znosi sztuczną strukturę "filarową";

- wprowadza odpowiednią kontrolę w celu respektowania pomocniczości;
- stanowi, że kiedy Rada rozważa i przyjmuje akty prawne, musi to czynić publicznie;
- wyraźniej określa, kto co robi;
- przewiduje ujednoczoną strukturę Spraw Zagranicznych, podległą ministrowi odpowiadającemu przed Radą Europejską, ale zdającemu sprawę przed Parlamentem;
- rozszerza głosowanie większością kwalifikowaną;
- umacnia legitymację Komisji;
- rozszerza kontrolę parlamentarną - parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego - nad legislacją;
- upraszcza język i ujednocza przepisy w formie wygodnej do stosowania.

I. Projekt Traktatu Konstytucyjnego a wspólna polityka zagraniczna i obrony (WPZB)

2. W odniesieniu do WPZB istnieje, z jednej strony, pewna liczba **istotnych ulepszeń**:

- a) przepisy definiujące "zasady i cele" działań zewnętrznych UE (*artykuły I-3 i III-188*);
- b) zgrupowanie odpowiednich artykułów obecnych Traktatów, obejmujących rozmaite aspekty polityki zewnętrznej UE, w Tytule V (*Działania zewnętrzne*) Części Trzeciej (*Polityki i funkcjonowanie Unii*);
- c) przypisanie Unii osobowości prawnej (*art. I-6*);
- d) propozycja ustanowienia Ministra Spraw Zagranicznych Unii stanowi jedno z największych osiągnięć na polu WPZB (*art. I-27*), mimo, iż łączy on w sobie dwie funkcje i jest mocno związany z Radą, oznacza to prymat podejścia międzyrządowego.

3. Niemniej, dają się zauważyć także **istotne wady**:

- a) chociaż projekt Traktatu Konstytucyjnego formalnie zniósł sztuczną strukturę "filarową", nie zastosował w pełni procedur wspólnotowych do WPZB;
- b) zamiast zewnętrznej reprezentacji Unii przez jedną osobę, wspartą przez jedną administrację w ramach Komisji i jedną służbę dyplomatyczną, jak to proponował PE, obecne sformułowania projektu Traktatu Konstytucyjnego niosą ze sobą większe ryzyko powstania niejasności; w odniesieniu do administracji wspierającej ministra spraw zagranicznych (*art. III 192*) jest sprawą najwyższej wagi, aby - pracując nad sprawami WPZB zgodnie z poleceniami Rady - była ona ustanowiona w ramach Komisji.
- c) Projekt Traktatu Konstytucyjnego szczególnie nie udał się w odniesieniu do ulepszenia procesu podejmowania decyzji w zakresie WPZB (*art. I-39 ust. 7, art. III-9*). Przynajmniej decyzja Rady Europejskiej o głosowaniu nad pewnymi sprawami większością kwalifikowaną powinna być podejmowana kwalifikowaną większością głosów lub superkwalifikowaną większością głosów, a nie, jak się obecnie proponuje, jednomyślnie.
- d) *Artykuł I-43* rozszerza zakres wzmocnionej współpracy w zakresie WPZB z zastrzeżeniem ograniczeń i procedur ustanowionych w tymże artykule i w *artykułach od III-318 do III-325*.

II. Specjalne odniesienie do europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony (EPBO)

4. W zakresie EPBO, przewidziane przepisy (*art. I-40*) zawierają pewną liczbę **istotnych ulepszeń**, chociaż Obrona, jako taka, nadal jest sprawą narodową, a NATO pozostaje podstawą zbiorowej obrony Państw Członkowskich UE:

- a) aktualizacja zadań petersberskich (*ust. 1*);
- b) siły wielonarodowe wystawione przez Państwa Członkowskie dostępne EPBO (*ust. 3-1*).
- c) zobowiązanie do stopniowego polepszania zdolności wojskowych i ustanowienia Europejskiej Agencji ds. Zbrojeń, Badań i Zdolności Wojskowych (*ust. 3-2*);
- d) europejskie decyzje jako nowy instrument realizacji EPBO (*ust. 4*);
- e) wykonywanie zadań EPBO, w ramach Unii, przez grupę Państw Członkowskich (*ust. 5* i Artykuł III-206);
- f) współpraca strukturalna między Państwami Członkowskimi w ramach Unii w celu sprostania najbardziej wymagającym zadaniom (*ust. 6* i *art. III-208*);
- g) ściślejsza współpraca w zakresie wzajemnej obrony między Państwami Członkowskimi, do czasu podjęcia przez Radę Europejską decyzji o wspólnej obronie (*ust. 7* i *art. III-209*);
- h) klauzula solidarności w celu wzajemnej pomocy dla zapobieżenia zagrożeniom lub atakom terrorystycznym, albo na wypadek katastrofy (*art. I-42* i *art. III-226*).

III. Projekt Traktatu Konstytucyjnego a finansowanie WPZB/EPBO

5. Parlament Europejski sugerował rewizję *art. 28 TUE* w tym kierunku, aby wspólne koszty operacji wojskowych w ramach WPZB były finansowane z budżetu Wspólnoty (ma to już miejsce w sferze cywilnej w przypadku operacji policyjnych), a nie z dodatkowego budżetu Państw Członkowskich, jak to jest przewidziane obecnie. Niestety, obecne brzmienie *art. III-210* nie odpowiada zaleceniom PE. To samo dotyczy funduszu początkowego utworzonego ze składek Państw Członkowskich na działania przygotowawcze dla odnowionych zadań petersberskich określonych w *art. I-40 ust. 1*.

IV. Kilka uwag o wymiarze parlamentarnym WPZB/EPBO

6. Obecne brzmienie *art. I-39 ust. 6* projektu Traktatu Konstytucyjnego potwierdza *status quo* i jest z tego względu całkowicie niezadowolające. To samo odnosi się do parlamentarnego wymiaru WPZB, który został wyraźnie wymieniony, po raz pierwszy, *mutatis mutandis*, w dokładnie takim samym brzmieniu, w *art. I-40 ust. 8* projektu Traktatu Konstytucyjnego.

WNIOSKI

Komisja Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych, jako komisję merytorycznie właściwą, aby w swoim projekcie uchwały:

1. podkreśla, iż chociaż niezbędne są ulepszenia, istniejący projekt Traktatu Konstytucyjnego jako całość stanowi ważny krok naprzód i należy go poprzeć jako część procesu zmierzającego do zintegrowanej Europy;
2. wnosi, aby najbliższa Konferencja Międzyrządowa uznała projekt Traktatu Konstytucyjnego za jedyną podstawę negocjacji i żeby uznała w całości ogromną pracę wykona-

- ną przez Konwent, unikając przez to sytuacji, w której urzędnicy i dyplomaci mogliby zakwestionować legitymację przyszłego Traktatu Konstytucyjnego przez pozbawienie sensu politycznego kompromisu, osiągniętego już przez członków Rządów i Parlamentów Unii pochodzących z wyborów.
3. wyraża ubolewanie, iż wbrew naukom, które powinny zostać wyciągnięte z wojny w Iraku, projekt Traktatu Konstytucyjnego, niektóre ze swych najważniejszych wad ujawnia właśnie w dziedzinie WPZB, w szczególności przez potwierdzenie zasady jednomyślności i konstruktywnego powstrzymania się od głosu, zamiast zasady większości kwalifikowanej, jako powszechnej zasady w WPZB, przez nierozszerzanie w pełni procedur wspólnotowych na WPZB, utrzymanie niejasności w zakresie zewnętrznej reprezentacji WPZB i przez zalecenie wyraźnie niewystarczającej demokratycznej odpowiedzialności przed parlamentem.
 4. podkreśla, że chociaż ustanowienie ministra spraw zagranicznych Unii jest istotnym osiągnięciem Konwentu, konieczne jest aby minister spraw zagranicznych był wspierany przez jedną administrację w ramach Komisji, która pracowałaby z mandatu Rady w sferze WPZB.
 5. uważa, że mimo znaczących osiągnięć w zakresie EPBO, pozostają jeszcze istotne wady, ze względu na fakt, iż z jednej strony, zasadą pozostaje jednomyślność, z drugiej zaś, parlamentarny wymiar zarówno WPZB, jak i EPBO, pozostaje aktualnie jedną z głównych słabości tych polityk.
 6. zaleca Konferencji Międzyrządowej ulepszenie wymiaru EPBO w Unii przez ustalenie, że:
 - a) decyzje o operacjach zarządzania kryzysami w kontekście odnowionych zadań petersberskich, jak również o wszystkich innych operacjach o wymiarze wojskowym, powinny być podejmowane przez Radę tylko po konsultacji z Parlamentem Europejskim;
 - b) Parlament Europejski powinien być odpowiedzialny za zatwierdzanie mandatu i celów wszelkich operacji zarządzania kryzysami w ramach EPBO oraz za wspólne koszty ponoszone na wspólne działania UE.
 7. wyraża zadowolenie z propozycji Konwentu ustanowienia Europejskiej Agencji ds. Zbrojeń, Badań i Zdolności Wojskowych; wyraża opinię, że podstawową funkcją Agencji powinna być koordynacja wspólnych projektów na dużą skalę oraz że Komisja i Parlament Europejski powinny być ściśle włączone we wszystkie aspekty jej realizacji.
 8. podkreśla, że obecne brzmienie *art. III-210* projektu Traktatu Konstytucyjnego dotyczącego postanowień finansowych w sprawie WPZB/EPBO należy w całości zrewidować podczas konferencji międzyrządowej, mając na uwadze to, że Parlament Europejski nie może zaakceptować, aby Rada miała ostatnie słowo w sferze WPZB, i popierała współdecydowanie w procedurze budżetowej również w tej dziedzinie.
 9. przypomina Konferencji Międzyrządowej, że obecne brzmienie *art. I-39 ust. 6* projektu Traktatu Konstytucyjnego, dotyczącego parlamentarnego wymiaru WPZB/EPBO, potwierdza *status quo*, a zatem jest niezadowolająca, i że Parlament Europejski prosi o konsultacje, w szczególności strategicznych wytycznych i decyzji europejskich.
 10. proponuje ściślejszy związek między Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi, biorąc po uwagę ewentualne przyszłe porozumienia międzyparlamentarne w sprawach WPZB/EPBO, przez regularne zwoływanie, za pośrednictwem Komisji Spraw Zagranicznych, Praw Człowieka, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony,

Połączonej Komisji Parlamentarnej złożonej z przewodniczących komisji odpowiedzialnych za sprawy zagraniczne i obrony parlamentów narodowych Państw Członkowskich i krajów kandydujących, Parlamentu Europejskiego oraz innych członków rozmaitych komisji na zasadzie równej reprezentacji w odniesieniu do PE. Parlamente członków NATO spoza UE, wraz ze Zgromadzeniem Parlamentarnym NATO, byłyby również zaangażowane pod pewnymi warunkami jako obserwatorzy, natomiast Zgromadzenie Parlamentarne UZE powinno zostać rozwiązane.

2 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 - C5-0340/2003 -2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Terence Wynn

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2003 r. Komisja Budżetowa wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Terence'a Wynna.

Na posiedzeniu w dniu 1 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na tym posiedzeniu Komisja przyjęła jednomyślnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni Terence Wynn (przewodniczący), Reimer Böge (wiceprzewodniczący), Anne Elisabet Jensen (wiceprzewodniczący), Franz Turchi (wiceprzewodniczący), Terence Wynn (sprawozdawca projektu opinii), Kathalijne Maria Buitenweg, Den Dover, James E.M. Elles, Anne-Karin Glase (za Ioannisa Averoffa), Catherine Guy-Quint, Wolfgang Ilgenfritz, Wilfried Kuckelkorn, Jan Mulder, Joaquim Píscarreta, Giovanni Pittella, Paul Rübig (za Markusa Ferbera), Esko Olavi Seppänen (za Chantal Cauquil), Per Stenmarck, Rijk van Dam (za Michela Raymonda), Kyösti Tapio Virrankoski, Ralf Walter i Brigitte Wenzel-Perillo.

Aspekty budżetowe

1. podkreśla, że konstruktywna współpraca między Komisją Budżetową i przedstawicielami Parlamentu w prezydium pozwoliła na korzystną zmianę początkowego stanowiska Konwentu w kwestiach budżetowych;
2. uznaje, że zasady zawarte w części I projektu Konstytucji utrzymują, ogólnie rzecz biorąc, istniejący stan równowagi zapewniony Parlamentowi jako organowi budżetowemu, na mocy obowiązującego Traktatu, w celu zapewnienia demokratycznej kontroli wydatków UE; uznaje, że procedura mająca zastosowanie do wieloletnich ram finansowych przewidzianych w art. III-308 nie może zmniejszyć roli Parlamentu w kwestii aprobaty perspektyw finansowych; uznaje ponadto, że poczyniono postępy w szczególności w odniesieniu do klasyfikacji wydatków, uproszczenia procedury budżetowej i przejścia od rozporządzenia w sprawach finansowych do wspólnotowych przepisów ustawowych;
3. zwraca jednak uwagę na fakt, że treść części III projektu Konstytucji można poprawić, w celu nadania dokumentowi większej jasności i przejrzystości; w szczególności podkreśla następujące kwestie:

w sprawie ram finansowych:

- należy wspomnieć o mechanizmie elastyczności pozwalającym stawić czoło nieprzewidzianym okolicznościom oraz zrównoważyć sztywność procesu rewizji (część III, artykuł 308 ustęp 2);
- należy nadać formalny charakter odwoływaniu się do współpracy ustanowionej w minionym dziesięcioleciu między Parlamentem i Radą (część III, artykuł 308 ustęp 5);

W sprawie procedury budżetowej:

- skrócony termin drugiego czytania w Parlamencie nie jest wykonalny. Termin ten powinien pozostać bez zmian i wynosić 45 dni. Inne rozwiązanie polegałoby na skrócenie terminu 21 dni przewidzianych na osiągnięcie porozumienia (część III, artykuł 310 ustęp 4);
- Parlament powinien zachować podstawowe prawo do zatwierdzania lub zmiany poprawek z pierwszego czytania, aby uniknąć znacznego ograniczenia uprawnień w porównaniu z obecną sytuacją (część III, artykuł 310 ustęp 8, pierwsza część);
- Parlament powinien zachować również prawo do odrzucenia wstępnego projektu budżetu Rady a nie tylko wspólnego tekstu wynikającego z osiągniętego porozumienia (część III, artykuł 310 ustęp 8, druga część).

W sprawie zasobów własnych

- Konwentowi nie udało się zwiększyć przejrzystości obecnego systemu;
- Parlament powinien mieć możliwość ulepszenia aktu Rady określając górny limit zasobów własnych Unii; odpowiednie warunki powinny być przedmiotem procedury współdecydowania;

5. Jest świadomy faktu, że większość pozostałych poprawek ma na celu wyjaśnienie tekstu bez zmiany równowagi między uprawnieniami budżetowymi. Oświadcza, że jest zdecydowany zgłosić swoje wnioski w kontekście Konferencji Międzyrządowej, w celu udoskonalenia wyników osiągniętych przez Konwent i zapewnienia poszerzonej Unii bardziej demokratycznych, przejrzystych i praktycznych metod określania dochodów i wydatków.

8 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 - C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Diemut R. Theato

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2003 r., Komisja Kontroli Budżetowej wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Diemutę R. Theato.

Na posiedzeniu w dniu 8 września 2003 r., Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na tym samym posiedzeniu, Komisja przyjęła dwunastoma głosami za, przy jednym przeciw, następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni Diemut R. Theato (przewodnicząca i sprawozdawca projektu opinii), Paulo Casaca (wiceprzewodniczący), María Antonia Avilés Perea, Juan José Bayona de Perogordo, Rijk van Dam, Michiel van Hulten, Helmut Kuhne, Brigitte Langenhagen, John Joseph McCartin (za Gabriele Stauner), Heide Rühle (za Barta Staesa), Francisca Sauquillo Pérez del Arco (za Herberta Böscha), Michel-Ange Scarbonchi i Ole Sørensen.

KRÓTKIE UZASADNIENIE

Uznając, że projekt Traktatu Konstytucyjnego stanowi ulepszenie w porównaniu z obowiązującymi traktatami, Komisja Kontroli Budżetowej uważa, że można wprowadzić uściślenia w dwóch kwestiach, które uznaje za najważniejsze:

- Parlament jako organ budżetowy ma uprawnienia kontrolne w zakresie wykonania budżetu; powinno to zostać zapisane w zasadach budżetowych i finansowych, aby obywatel był wyraźnie poinformowany o tym, że istnieje taka demokratyczna kontrola;
- Parlament uczestniczy również w walce z oszustwem dotyczącym budżetu wspólnotowego; wielokrotnie domagał się ustanowienia Prokuratury Europejskiej w celu zwalczania oszustw transgranicznych naruszających interesy finansowe Unii Europejskiej; sekcja 4 - współpraca sądowa w sprawach karnych (artykuł III-170) - przewiduje w artykule 170 ustęp 1, że "ustawa europejska Rady Ministrów może ustanowić Prokuraturę Europejską przy Eurojuście. Rada Ministrów stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego."

Delegacja Parlamentu Europejskiego do Konwentu przyjęła jednomyślnie poprawkę, powodującą zastąpienie procedury jednomyślności w Radzie procedurą legislacyjną (większością kwalifikowaną). Propozycja ta została złożona w trosce o utworzenie Prokuratury Europej-

skiej w możliwie krótkim terminie, zważywszy na fakt, że ustanowienie prawa wtórnego niezbędnego do funkcjonowania Prokuratury Europejskiej zajmie jeszcze dużo czasu.

WNIOSKI

Komisja Kontroli Budżetowej wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych, merytorycznie właściwą, do wprowadzenia do projektu uchwały, którą przyjmie, następujące elementy:

Wady projektu Konstytucji

1. Tytuł IV: Instytucje Unii
2. Ramy instytucjonalne obejmują:
 - Parlament Europejski,
 - Radę Europejską,
 - Radę Ministrów,
 - Komisję Europejską,
 - Trybunał Sprawiedliwości,
 - Trybunał Obrachunkowy

Aspekty wymagające dalszego monitorowania

Artykuł 30: Trybunał Obrachunkowy

2. Trybunał Obrachunkowy kontroluje rachunki wszystkich dochodów i wydatków Unii i **stwierdza ustanowienie zdrowych praktyk finansowych.**
3. Tekst obecnego projektu Konstytucji, tytuł VII: Finanse Unii, artykuł 1-55:
Parlament Europejski, na zalecenie Rady, udziela absolutorium **instytucjom i agencjom europejskim z wykonania budżetu.**

WSPÓLPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

4. Powinna również uwzględnić sens poprawki delegacji Parlamentu Europejskiego do Konwentu, dotyczącej artykułu (III-175).
 1. W walce z poważną przestępczością o wymiarze transgranicznym oraz przestępstwami na szkodę interesów Unii, **Parlament Europejski i Rada uchwalają, zgodnie z procedurą legislacyjną**, ustawę europejską ustanawiającą Prokuraturę Europejską przy Eurojuście.
 2. Prokuratura Europejska jest właściwa do spraw dochodzenia, ścigania, wnoszenia oskarżenia, w razie potrzeby w powiązaniu z Europolem, przeciw osobom, które jako sprawcy lub współsprawcy popełniły poważne przestępstwa, dotyczące kilku Państw Członkowskich, oraz przestępstwa na szkodę interesów finansowych Unii, określonych w ustawie europejskiej przewidzianej w ustępie 1. Prokuratura Europejska jest właściwa do wnoszenia publicznego oskarżenia przed właściwymi sądami Państw Członkowskich w związku z tymi przestępstwami.

Kompetencje Prokuratury Europejskiej mogą zostać rozszerzone na inne zbrodnie i przestępstwa przez Radę stanowiącą jednomyślnie.

3. Ustawa, o której mowa w ustępie 1 zawiera przepisy ogólne mające zastosowanie do Prokuratury Europejskiej, warunki wypełniania jej zadań, przepisy regulujące jej działalność oraz zasady dopuszczalności dowodów i sądowej kontroli działań proceduralnych podejmowanych przez Prokuraturę Europejską w ramach powierzonych jej funkcji.

WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM

Artykuł III-315

5. Parlament Europejski, na zalecenie Rady Ministrów, udziela ***instytucjom i agencjom europejskim*** absolutorium z wykonania budżetu. W tym celu Rada Ministrów i Parlament kolejno badają rachunki i bilans finansowy określone w artykule III-314, roczne sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego, wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego, oświadczenie o wiarygodności określone w artykule III-290 ustęp 1 drugi akapit, jak również odpowiednie sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego.
6. Przed udzieleniem ***instytucjom i agencjom*** absolutorium lub w jakichkolwiek innych celach pozostających w związku z wykonywaniem jego uprawnień w dziedzinie realizacji budżetu, Parlament Europejski może żądać przesłuchania ***przedstawiciela instytucji lub agencji*** w sprawie wykonywania wydatków lub funkcjonowania systemów kontroli finansowej. ***Instytucje i agencje przedkładają Parlamentowi Europejskiemu wszelkie niezbędne informacje.***

2 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI SWOBÓD I PRAW OBYWATELSKICH, SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Elena Ornella Paciotti

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2003 r., Komisja Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Elenę Ornellę Paciotti.

Na posiedzeniach w dniach 10 lipca i 1 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

W czasie ostatniego posiedzenia Komisja przyjęła jednomyślnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni: Giacomo Santini (p. o. przewodniczącego), Elena Ornella Paciotti (sprawozdawca projektu opinii), Giuseppe Brienza, Marco Cappato (za Mario Borghesio), Carlos Coehlo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Monica Frassoni (za Alimę Boumediene-Thiery), Adeline Hazan, Pierre Jonkheer, Margot Keßler, Eva Klant, Baroness Ludford, Bernd Posselt, Martine Roure, Heide Rühle, Ole Sørensen (za Francesco Rutelli), Anna Terón i Cusí, Maurizio Turco oraz Christian Ulrik von Boetticher.

KRÓTKIE UZASADNIENIE

W opinii z dnia 11 kwietnia 2001 roku Komisja Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wezwała między innymi do:

- a) pełnego włączenia postanowień Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej do Traktatów w celu nadania im charakteru norm prawnie wiążących oraz umocnienia instytucji obywatelstwa europejskiego;
- b) znaczącego uproszczenia prawodawstwa oraz ram instytucjonalnych poprzez włączenie do Wspólnoty obszaru współpracy sądowej i policyjnej w sprawach karnych obok współpracy sądowej w sprawach cywilnych i środków dotyczących swobodnego przepływu osób;
- c) pogłębienia demokratyzacji i skuteczności procedur podejmowania decyzji przez przeniesienie do procedury współdecydowania i głosowania większością kwalifikowaną wszystkich środków dotyczących utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- d) pełnego zastosowania w Unii zasady państwa prawnego (art. 6 TUE) poprzez:

- uznanie pełnej jurysdykcji Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w stosunku do wszelkich środków odnoszących się do utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
 - uznania prawa każdej osoby fizycznej lub prawnej do wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości w wypadku pogwałcenia jej praw podstawowych, w wyniku działania instytucji lub organów Unii;
 - wprowadzenia właściwych gwarancji jurysdykcyjnych w odniesieniu do prac przyszłej Prokuratury Europejskiej uprawnionej do wszczynania postępowania w zakresie obrony finansowych interesów Wspólnoty lub w innych sprawach przewidzianych w Traktatach;
 - uznania prawa organu określonego w art. 286 TWE oraz Ombudsmana do wystąpienia do Trybunału w zakresie powierzonych im kompetencji;
- e) zrzeczenie się przez Państwa Członkowskie ich prawa do inicjatywy legislacyjnej lub przynajmniej jego ograniczenie w celu uniknięcia rozpraszania się i niespójności inicjatyw;
- f) ustanowienia wspólnych europejskich zasad dotyczących imigracji, środków azytowych i ochrony przesiedleńców i uchodźców;
- g) włączenia Europolu do ram instytucjonalnych Unii w celu zapewnienia właściwej kontroli ze strony Parlamentu Europejskiego oraz kontroli jurysdykcyjnej ze strony Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Parlament Europejski uwzględnił te wnioski w znaczącym zakresie w uchwale z dnia 29 listopada 2001 roku.

WNIOSKI

Komisja Swobód i Praw Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych, jako komisję właściwą merytorycznie, do włączenia następujących punktów do swojego wniosku w sprawie uchwały:

1. wyraża zadowolenie z powodu znacznego postępu, który został dokonany w projekcie Traktatu w kierunku utworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości: dokładnie w tej przestrzeni projekt osiąga najbardziej zaawansowane rezultaty i ustanawia ponadnarodową przestrzeń prawną mogącą rzeczywiście zagwarantować prawa podstawowe obywateli europejskich;
2. przyjmuje z zadowoleniem postanowienia zwiększające przejrzystość procesu legislacyjnego i rozwijające demokratyczne uczestnictwo w Unii, w szczególności te z nich, które odnoszą się do prawa inicjatywy ludowej; wyraża jednocześnie żal, że postanowienia tytułu VI („Życie demokratyczne Unii”) odnoszą się wyłącznie do obywateli Unii, pomijając osoby posiadające prawo do długoterminowego pobytu, oraz że Konwent nie poczynił dalszych starań w kierunku uznania uprawnień konsultacyjnych społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, przynajmniej w zakresie właściwych im dziedzin działania;
3. wyraża ubolewanie, że Komisja nie ma wyłącznego prawa do inicjatywy, oraz pogląd, że fakt, iż dzieli ona prawo inicjatywy z jedną czwartą Państw Członkowskich może często prowadzić do występowania przez te podmioty z potencjalnie sprzecznymi inicjatywami, jednocześnie dostrzega jednak, że postanowienia dotyczące współpracy między parlamen-

tami narodowymi i Parlamentem Europejskim przyczyniają się do wzmocnienia integracji pomiędzy szczeblami narodowym i europejskim w budowaniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

4. zauważa, że wnioski zgłoszone przez Parlament Europejski zostały niemal w całości uwzględnione, w szczególności:
 - (a) Karta Praw Podstawowych została niemal w całości włączona do projektu Konstytucji Europejskiej, jakkolwiek niepotrzebnie uzupełniona o kilka sformułowań o niewielkiej wartości prawnej;
 - (b) ramy instytucjonalne oraz normatywne zostały w znaczącym stopniu uproszczone, procedury podejmowania decyzji w Unii zostały ograniczone do najistotniejszych kwestii a stosowne instrumenty prawne zostały określone;
 - (c) metoda wspólnotowa została rozszerzona ciągnięta na współpracę sądową i policyjną w sprawach karnych; znaczna część środków dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości jest obecnie przedmiotem procedury współdecydowania i głosowania większością kwalifikowaną;
 - (d) jurysdykcją Trybunału Sprawiedliwości zostały objęte wszystkie środki dotyczące zastosowania prawa wspólnotowego zaś prawo wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości zostało rozszerzone na sprawy pogwałcenia praw podstawowych uznawanych przez Unię;
 - (e) polityki dotyczące imigracji, azylu, kontroli granicznej oraz wiz stały się wspólnymi politykami, w Konstytucji ustanowiono zaś zasadę solidarności i słusznego podziału odpowiedzialności jako zasadę ogólną;
 - (f) Europol i Eurojust zostały w pełni włączone w ramy instytucjonalne Unii, tak by zagwarantowane zostały uznanie Karty Praw Podstawowych oraz kontrola jurysdykcyjna Trybunału Sprawiedliwości i kontrola parlamentarna;
 - (g) przewidziana została podstawa prawna do utworzenia Prokuratury Europejskiej do zwalczania najbardziej poważnych form przestępczości jak również naruszeń prawa wspólnotowego;
5. wyraża jednak ubolewanie z powodu utrzymujących się ograniczeń w kwestii pełnego przyjęcia procedur współdecydowania i głosowania większością kwalifikowaną do wszystkich środków dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości; w szczególności ubolewa z powodu utrzymania głosowania na zasadzie jednomyślności – wymogu, który ma skutek paraliżujący w Unii składającej się z 25 państw – w kwestiach utworzenia Prokuratury Europejskiej (art. III-175), współpracy w dziedzinie prawa rodzinnego (art. III-170), określania nowych obszarów współpracy sądowej w sprawach karnych (art. III-172) oraz włączania nowych instrumentów współpracy sądowej w sprawach karnych (art. III-171) i współpracy policyjnej (art. art. III-176, III-178);
6. Wyraża ubolewanie z powodu ograniczenia kompetencji Trybunału Sprawiedliwości, zwłaszcza w kwestii dostępu obywateli do Trybunału.

2 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI GOSPODARCZEJ I WALUTOWEJ

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 - C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

sprawozdawca projektu opinii: Christa Randzio-Plath

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 2 lipca 2003 r. Komisja Gospodarcza i Walutowa wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Christę Randzio-Plath.

Na posiedzeniach w dniach 8 lipca i 2 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na drugim z tych posiedzeń Komisja przyjęła następujące wnioski trzydziestoma dziewięcioma głosami za przy trzech wstrzymujących się.

Podczas głosowania byli obecni: Christa Randzio-Plath (przewodniczący i sprawozdawca projektu opinii), Philippe A.R. Herzog (zastępca przewodniczącego), and John Purvis (zastępca przewodniczącego), Pervenche Berès, Roberto Felice Bigliardo, Hans Blokland, Jean-Louis Bourlanges (za Brice Hortefeux), Renato Brunetta, Richard Corbett (za Davida W. Martina), Benedetto Della Vedova, Bert Doorn (za Mónikę Ridruejo), Manuel António dos Santos (za Helenę Torres Marques), Harald Ettl (za Hansa Udo Bullmanna), Jonathan Evans, Ingo Friedrich, Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Robert Goebbels, Lisbeth Grönfeldt Bergman, Mary Honeyball, Christopher Huhne, Othmar Karas, Christoph Werner Konrad, Wilfried Kuckelkorn (za pełnoprawnego członka, który ma być wyznaczony), Werner Langen (za Hansa-Petera Mayer), Alain Lipietz, Astrid Lulling, Thomas Mann (za Ioannisa Marinosa), Helmuth Markov (za Armonię Bordes), Peter Michael Mombaur (Piia-Noora Kauppi), Gérard Onesta (za Miquela Mayol i Raynal zgodnie z zasadą 153(2)), Ioannis Patakis, Fernando Pérez Royo, José Javier Pomés Ruiz (za José Manuela García-Margallo y Marfil), Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Karin Riis-Jørgensen, Olle Schmidt, Peter William Skinner, Charles Tannock (za Generoso Andria), Bruno Trentin, Ieke van den Burg (za Giorgosa Katiforisa) i Theresa Villiers.

WNIOSKI

Komisja Gospodarcza i Walutowa wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych jako właściwą merytorycznie, by uwzględniła następujące punkty we wniosku w sprawie uchwały:

Projekt Traktatu i Procedura Lamfalussy'ego

1. przypomina, że Parlament Europejski ustalił warunki stosowania procesu Lamfalussy'ego; w związku z tym wita z zadowoleniem art. I-35, który odpowiada oczekiwaniom

Parlamentu; uważa jednak, iż konieczne jest uściślenie rozgraniczenia między artykułami I-35 a I-36, tak by nie budził wątpliwości fakt, że legislację II poziomu w ramach procedury Lamfalussy'ego należy uznać za rozporządzenie delegowane; uważa, że konieczne jest zawarcie porozumienia międzyinstytucjonalnego przed wejściem w życie Traktatu, by jasno zdefiniować zasady stosowania tych dwóch artykułów i zapewnić przejście od dotychczasowego systemu komitologii, zwłaszcza by zagwarantować iż *acquis* II poziomu jest właściwie przenoszone do nowego systemu.

Sekcja III

2. przyjmuje z zadowoleniem znaczny postęp w dziedzinie zwiększania liczby dziedzin, w których kompetencje ustawodawcze podlegają procedurze współdecydowania, zwraca jednak uwagę, że w odniesieniu do wielu kluczowych polityk europejskich zachowana została procedura konsultacji, zwłaszcza w zakresie kapitału i płatności (III-43.3), instrumentów dotyczących przepływu kapitału i płatności, zapobiegania i zwalczania zorganizowanej przestępczości, terroryzmu i handlu ludźmi, polityki konkurencji (III-49 i III-55), podatków (III-59.1, III-59.2 i III-60), zbliżania prawa (III-61) oraz polityki monetarnej (III-75.2 i III.90.2); uważa, że procedura współdecydowania powinna być rozszerzona także na te obszary; za szczególnie niewłaściwe uznaje zwłaszcza przejście od procedury współpracy do konsultacji z Parlamentem Europejskim w przypadku artykułów III-71, 72 i 75;
3. wzywa do stosowania procedury współdecydowania w dziedzinie polityki konkurencji, w przypadku gdy przedmiotem ich działania jest prawo; wzywa ponadto do stosowania procedury w dziedzinie podatków, o ile istnieje bezpośredni związek z funkcjonowaniem wspólnego rynku;
4. wskazuje, że wciąż pozostaje wiele dziedzin, w stosunku do których Rada oraz Komisja mogą przyjmować rozporządzenia i decyzje bez konsultowania ich z Parlamentem Europejskim, np. ustanowienie rynku wewnętrznego (III-11.3), swobodny przepływ pracowników (III-15.3.d), unia celna (art. III-36), kapitał i płatności (III-45) oraz polityka konkurencji (III-52.3 i III-53.3.e); przypomina, iż decyzje podjęte na podstawie tych artykułów mogą mieć poważne skutki gospodarcze, i w związku z tym powinny być co najmniej konsultowane z Parlamentem;
5. uważa, że ustanowienie ministra spraw gospodarczych, na wzór ministra spraw zagranicznych umożliwiłoby Unii, a w szczególności strefie euro, dokonanie jakościowego postępu, który jest niezbędny, by unia gospodarcza działała obok unii monetarnej i by Europa uzyskała możliwość realizacji strategii lizbońskiej.
6. z niepokojem przyjmuje fakt, że w art. III-85 Konwent nie przewidział w odniesieniu do głównych wytycznych polityki gospodarczej postanowień takich, jak w zaproponowane w celu zapewnienia pozycji euro w międzynarodowym systemie walutowym, zwłaszcza w odniesieniu do kompetencji Komisji do składania wniosków;

Protokół w sprawie Eurogrupy

7. uważa, iż zaproponowany protokół nie jest potrzebny, gdyż Grupa spotyka się już w sposób nieformalny; wzywa, by wyznaczyć jednego przedstawiciela strefy euro w celu zapewnienia efektywnego działania służącego lepszej koordynacji polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia; wzywa do przedstawienia projektu dotyczącego najlepszego sposobu rozwiązania kwestii instytucjonalnych, np. jedną z opcji może być sformalizowanie funkcji zastępcy przewodniczącego Komisji, pełniącego jednocześnie obowiązki Komisarza odpowiedzialnego za sprawy gospodarcze i monetarne, obdarzonego pełnomocnictwami

do działania w imieniu strefy euro; uznaje, że takie postanowienia powinny zostać włączone do przyszłego Traktatu Konstytucyjnego;

8. przyjmuje z zadowoleniem fakt, że projekt Konstytucji przewiduje, iż jedynie Państwa Członkowskie strefy euro będą miały prawo głosu w przypadku przyjmowania założeń polityki ekonomicznej dotyczącej strefy euro; niemniej wyraża ubolewanie, że postanowienie to nie obejmuje wszystkich środków dotyczących wielostronnego nadzoru nad krajami strefy euro oraz środków odnoszących się do nadmiernego deficytu budżetowego; wyraża oczekiwanie, by postanowienia dotyczące prawa głosu ograniczonego wyłącznie do krajów-członków strefy euro odnosiły się również do decyzji w sprawie przyjmowania nowych członków do strefy euro;
9. wzywa do przyjęcia w Traktacie klauzuli upoważniającej ('enabling clause') stanowiącej podstawę prawną do nadzoru nad wielkimi pan-europejskimi podmiotami finansowymi, sprawowanego na szczeblu europejskim, czy to w drodze modyfikacji art. 105 ust.6 TWE, bądź też przez umieszczenie nowego rozdziału, który umożliwi stworzenie w przyszłości jednej lub kilku agencji europejskie nadzorujących usługi finansowe.

2 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI SPRAW PRAWNYCH I RYNKU WEWNĘTRZNEGO

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy i w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Willi Rothley

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2003 r. Komisja Spraw Prawnych i Rynku Wewnętrznego wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Willi Rothley'a.

Na posiedzeniach w dniach 8 lipca i 1 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła następujące wnioski dwudziestu jeden głosami za przy jednym wstrzymującym się.

Podczas głosowania byli obecni: Giuseppe Gargani (przewodniczący), Willi Rothley (wiceprzewodniczący i sprawozdawca projektu opinii), Ioannis Koukiadis (wiceprzewodniczący), Ward Beysen, Bert Doorn, Raina A. Mercedes Echerer (za Ulla Maija Aaltonen), Janelly Fournou, Marie-Françoise Garaud, Evelyne Gebhardt, José María Gil-Robles Gil-Delgado (nie biorący udziału w głosowaniu, jako współsprawozdawca komisji właściwej), Malcolm Harbour, Lord Inglewood, Hans Karlsson (za Marię Berger), Pii-Noora Kauppi (za Kurta Lechnera), Klaus-Heiner Lehne, Sir Neil MacCormick, Manuel Medina Ortega, Anne-Marie Schaffner, Astrid Thors (za Toine Manders), Marianne L.P. Thyssen, Diana Wallis i Joachim Wuermeling.

KRÓTKIE UZASADNIENIE

Dyskusje w Komisji nad dokumentami roboczymi nt. Konwentu¹¹, które zostały przedstawione przez sprawozdawcę, pozwoliły na uzyskanie szerokiego poparcia w następujących kwestiach:

1. Konwent nie rozpatrywał kwestii zmian aktów prawa pierwotnego, które muszą zostać uregulowane w związku z przyjęciem Statutu Deputowanych¹². Zapowiedziana Konferencja

¹¹ Dokument roboczy w sprawie reform dotyczących Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, rozpatrywany w ramach Konwentu.

Część 1: kadencja i mianowanie sędziów, przystąpienie Unii do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, ochrona prawna w odniesieniu do działań agencji europejskich (PE 327.258); część 2. Desygnowanie organów sadowniczych i indywidualna ochrona prawna (PE 327.258).

Dokument roboczy w sprawie reform dotyczących Statutu Deputowanych, rozpatrywany w ramach Konwentu (PE 327.260).

¹² Protokół z posiedzenia w dniu 4 czerwca 2003 r., tekst przyjęty przez Parlament (2003) 0241, w szczególności pkt 3 rezolucji.

Międzyrządowa stwarza możliwość uchylenia artykułów 8, 9 i 10 Protokołu o przywilejach i immunitetach i artykułu 4(1) i (2) Aktu o bezpośrednich wyborach, tak iż Statut Deputowanych, po uzyskaniu akceptacji Rady, może wejść w życie z wszystkimi jego postanowieniami razem z Konstytucją Unii.

2. Indywidualna ochrona sądowa

Działania na rzecz obalenia mocy prawnej aktów Wspólnoty przez osoby fizyczne lub prawne podlegają jurysdykcji europejskiej tylko wówczas, gdy dotyczą tych osób *bezpośrednio i w sposób zindywidualizowany* (TWE, art. 230, akapit 4). Powiązania *zindywidualizowane (osobiste)* zachodzą, zgodnie z zasadami prawa europejskiego wtedy, gdy *"stosowana regulacja (w tym wypadku rozporządzenie) odnosi się do poszczególnych osób fizycznych lub prawnych z powodu pewnych cech właściwych tylko im lub z powodu zaistniałej sytuacji, która je wyróżnia od innych osób i różnicuje je w sposób zindywidualizowany, w taki sam sposób jak adresatów"* innymi słowy, gdy działania (regulacja) ma charakter decyzji odnoszącej się do konkretnego adresata.¹³ Ta wykładnia zawężająca była często uznawana jako *"poważna luka w systemie ochrony sądowej ustanowionej przez TWE"*.¹⁴

Dziś nikt już nie kwestionuje, że ochrona sądowa musi być gwarantowana także w takich przypadkach.

Artykuł I-28, ust. 1 projektu konstytucji opracowanego przez Konwent stanowi, jak następuje:

"Państwa Członkowskie ustanawiają środki odwoławcze niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w zakresie prawa Unii"

Tak więc Państwa Członkowskie mają ustanowić system prawnych środków odwoławczych i procedur, które zapewnią poszanowanie prawa do skutecznej ochrony sądowej. Należy to wyraźnie stwierdzić w protokole wyjaśniającym przy przyjmowaniu Traktatu.

WNIOSKI

Komisja Spraw Prawnych i Rynku Wewnętrznego zwraca się do Komisji do Spraw Konstytucyjnych, jako właściwej merytorycznie, do włączenia następujących punktów do projektu uchwały:

1. Punkt 23 a (nowy)

- uważa, że Konferencja Międzyrządowa powinna podjąć decyzję o uchyleniu, w chwilę wejścia w życie Statutu Deputowanych przyjętego przez Europejski Parlament w dniu 4 czerwca 2003 r., artykułów 8, 9 i 10 Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów i artykułu 4(1) i (2) Aktu o bezpośrednich wyborach.

2. Punkt 23 b (nowy)

- uważa, że postanowienia artykułu I-28 ust. 1, akapit 2, powinny zostać uzupełnione o protokół wyjaśniający przy przyjmowaniu konstytucji, w którym Państwa Członkowskie wyrażą intencję ustanowienia systemu środków odwoławczych i procedur, które zapewnią poszanowanie prawa do skutecznej ochrony sądowej w odniesieniu do aktów prawnych powszechnie obowiązujących w UE.

¹³ Europejski Trybunał Sprawiedliwości, Orzeczenie z 25.7.2002, Sprawa C-50/00 P, Zbiór Orzecznictwa 2002, I-6719 (pkt 36).

¹⁴ Opinia w sprawie C-50/00 P., Zbiór Orzecznictwa 2002, I-6681 (pkt 2).

8 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI PRZEMYSŁU, HANDLU ZEWNĘTRZNEGO, BADAŃ I ENERGII

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie Projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Luis Berenguer Fuster

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2003 r. Komisja Przemysłu, Handlu Zewnętrznego, Badań i Energii wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Luisa Berenguera Fustera.

Na posiedzeniu w dniu 25 sierpnia i 8 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na drugim z tych posiedzeń Komisja przyjęła następujące wnioski dwudziestoma pięcioma głosami za przy jednym głosie przeciw.

Podczas głosowania byli obecni: Willy C.E.H. De Clercq (p.o. przewodniczącego), Gordon J. Adam (za Luisa Berenguera Fustera), Sir Robert Atkins, Ward Beysen (za Marco Cappato), Gérard Caudron, Giles Bryan Chichester, Dorette Corbey (za Massimo Carraro), Norbert Glante, Alfred Gomolka (za Guido Bodrato), Michel Hansenne, Roger Helmer (za Concepció Ferrer), Hans Karlsson, Dimitrios Koulourianos (za Konstantinosa Alyssandrakisa), Peter Liese (za Bashir Khanbhai), Rolf Linkohr, Hans-Peter Martin (za Harlema Désir), Bill Newton Dunn (za Nicholasa Clegg), Angelika Niebler, Paolo Pastorelli, Samuli Pohjamo (za Colette Flesch), John Purvis, Bernhard Rapkay (za Erika Mann), Imelda Mary Read, Esko Olavi Seppänen, Alejo Vidal-Quadras Roca, Olga Zrihen Zaari.

WNIOSKI

Przewodniczący Komisji Przemysłu, Handlu Zewnętrznego, Badań i Energii proponuje, aby poniżej przedstawione uwagi, po ich akceptacji i ewentualnych poprawkach zostały uwzględnione w uchwale wiodącej komisji:

Wspólna polityka handlowa (WPH)

1. wzywa najbliższą Konferencję Międzyrządową do rozważenia możliwości poprawy konkurencyjności Unii Europejskiej, będącej kluczowym elementem promowania wzrostu oraz zwiększania zatrudnienia i prowadzącym w efekcie do wzrostu zamożności i dobrobytu Europejczyków.
2. wyraża satysfakcję z powodu zaproponowanych przez Konwent szeregu modyfikacji obecnych przepisów TWE dotyczących wspólnej polityki handlowej, w szczególności:

- a) faktu, że WPH należy do wyłącznych kompetencji Unii, co pociąga za sobą równe możliwości uczestnictwa wszystkich instytucji Unii w podejmowaniu decyzji i wdrażaniu tej polityki,
- b) zastosowania procedury ustawodawczej (tj. kwalifikowanej większości i współdecydowania razem z PE) do autonomicznych wniosków legislacyjnych zmierzających do wdrożenia WPH,
- c) włączenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych do zakresu WPH oraz porozumień handlowych z zakresu usług i handlowych aspektów własności intelektualnej do wniosków autonomicznych,
- d) faktu, że WPH będzie realizowana zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii;

3. odnotowuje z niepokojem utrzymanie niektórych postanowień Traktatu z Nicei dotyczących międzynarodowych porozumień handlowych, które nie powinny ulec zmianie tak, by negocjacje handlowe nie podważały wewnętrznych reguł UE w poniższych sprawach:

- a) zachowanie zasady jednomyślności w odniesieniu do rokowań i zawierania porozumień z zakresu przepływu osób, aspektów handlowych własności intelektualnej oraz usług w dziedzinie kultury i usług audio-wizualnych,
- b) w odniesieniu do porozumień stanowiących wyłączne kompetencje Unii, utrzymanie wyjątków obejmujących wymianę usług w dziedzinie kultury i usług audio-wizualnych, usług w dziedzinie edukacji, spraw społecznych oraz dotyczących zdrowia ludzkiego, które należą do obszaru kompetencji dzielonej, skutkiem czego wymagać będą ratyfikacji przez co najmniej 26 organów (tj. Państwa Członkowskie i PE).
- c) możliwe wyłączenie PE z jakichkolwiek prac o charakterze legislacyjnym dotyczących tych kontrowersyjnych obszarów podejmowania decyzji, poprzez potraktowanie instytucji Unii jaką jest PE na równi z międzyrządowym komitetem konsultacyjnym, zachowując dla Komisji uprawnienia do regularnego informowania dwu pozostałych instytucji Unii,

Międzynarodowe umowy dotyczące wspólnej polityki handlowej

4. przyjmuje fakt potwierdzenia przez Konwent wyłącznej kompetencji Unii w obszarach wyraźnie określonej kompetencji zewnętrznej (takich jak wspólna polityka handlowa, polityka monetarna, badania, ochrona środowiska, współpraca na rzecz rozwoju) jak i kompetencji domniemanej, kiedy zawarcie porozumienia jest niezbędne do osiągnięcia celu Unii;

5. niemniej jednak zwraca uwagę na sposób sformułowania przez Konwent artykułu dotyczącego procedury (art. III-227), którego brzmienie jest niejasne, skomplikowane i przypuszczalnie niezgodne z I częścią Traktatu Konstytucyjnego przyjętą przez Radę Europejską w Salonikach; wzywa więc najbliższą Konferencję Międzyrządową, aby w odniesieniu do wspólnej polityki handlowej wyjaśniła:

- a) czy zgoda PE, o której mówi artykuł III-227(7)(e) dotyczy tylko autonomicznych wniosków legislacyjnych czy również propozycji, do których odnosi się artykuł III-217(4),
- b) czy unikanie naruszeń “konkretnych postanowień” dotyczących wspólnej polityki handlowej (art. III-227(1)) - a chodzi o jednomyślność Rady w szeregu dziedzinach - jest zgodne z procedurą konsultacji, do których uprawniony został PE na mocy artykułu III-227(7),
- c) czy w przypadku umów dotyczących problemów horyzontalnych (takich jak konkurencja, zamówienia publiczne czy handel towarami nieorganicznymi [non-organic goods]) wymagana byłaby zgoda PE czy jedynie konsultacja,

6. uważa, że w takich dziedzinach jak badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna oraz współpraca na rzecz rozwoju, do których stosuje się kompetencję dzieloną, ale także procedurę ustawodawczą opartą na współdecydowaniu i kwalifikowanej większości, niezbędne jest wyjaśnienie, czy zgody PE należy wymagać przed zawarciem umowy,

7. wyraża przekonanie, że art. III-227(11), który stanowi, że “PE jest natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury” jest przepisem bez większego znaczenia i przyczynia się do pogłębienia deficytu demokracji w tym wrażliwym obszarze, odczuwającym potrzebę demokratycznej legitymizacji; dlatego zwraca się do najbliższej Konferencji Międzyrządowej o bardziej konkretne zdefiniowanie roli PE na wszystkich etapach prowadzących do zawarcia umowy międzynarodowej;

Energia i Traktat EURATOM

8. odnotowuje propozycję Konwentu utworzenia w Unii polityki energetycznej, opartej na wyodrębnionych podstawach prawnych, do której stosuje się procedurę współdecydowania i kwalifikowanej większości, która przynależy do obszaru kompetencji dzielonej i ma na celu zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynku energii, bezpieczeństwa dostaw energii, promocji oszczędzania energii i rozwoju odnawialnych źródeł energii;

9. zwraca uwagę na potrzebę doprecyzowania zakresu i stosowania przepisu w artykule III-157(2)(drugi akapit), który przenosi z rozdziału o ochronie środowiska zasadę jednomyślności Rady i konsultacji PE, i który mówi o “wyborze Państwa Członkowskiego między różnymi źródłami energii i ogólnej strukturze jego zaopatrzenia w energię”;

10. uważa, że polityka energetyczna będzie w coraz większym stopniu zależna od polityki klimatycznej i dlatego wzywa Konferencję Międzyrządową do nadania polityce klimatycznej rangi konstytucyjnej poprzez włączenie do artykułu III-157 następującego zdania:

1a. redukcję emisji gazów szklarniowych zgodnie z wymaganiami polityki klimatycznej.

11. jest zaskoczony przyjętym przez Konwent rozwiązaniem polegającym na utrzymaniu odrębności Traktatu EURATOM, nieznacznie tylko zmienionego Protokołem stanowiącym załącznik do III części Traktatu Konstytucyjnego; takie rozwiązanie jest niezgodne ze stanowiskiem PE z 13 kwietnia 2000 r., mówiącym iż “nowy, ujednoczony rozdział powinien być włączony do TWE; Parlament powinien mieć swój udział przy tworzeniu prawa dotyczącego problematyki nuklearnej”;

12. przypomina swoją opinię, iż Traktat EURATOM:

a) jako międzyrządowy ze swej natury może nie odpowiadać logice reprezentowanej przez Konwent,

b) ustanawiając swoje własne wspólne taryfy celne może powodować niezgodność z istniejącą w tej dziedzinie wyłączną kompetencją Unii,

c) realizując swoje własne relacje zewnętrzne staje się niezgodny z zasadami działań zewnętrznych Unii,

d) zachowując swoje własne rozwiązania instytucjonalne oraz odrębność działań i polityk z zakresu badań i współpracy może powodować sprzeczność z logiką Traktatu Konstytucyjnego,

e) prowadząc rokowania i zawierając własne międzynarodowe umowy może być niezgodny z procedurą określoną w art. III-227.

13. wzywa nadchodzącą Konferencję Międzyrządową do wyjaśnienia powyższych wątpliwości oraz do przeniesienia postanowień dotyczących badań z Traktatu EURATOM do odpowiedniej sekcji Traktatu Konstytucyjnego;

Badania, rozwój technologiczny i przestrzeń kosmiczna

14. wyraża zadowolenie z faktu, że Konwent włączył do Traktatu nowy artykuł o europejskiej polityce kosmicznej (art. III-157); jednakże wyraża pogląd, iż Konwent nie wykorzystał nadarzającej się okazji do udoskonalenia odpowiednich przepisów, tak aby uczynić tę sekcję Traktatu bardziej efektywną i w większym stopniu odzwierciedlającą logikę kompetencji dzielonej; dlatego też nadchodząca Konferencja powinna odnieść się do następujących kwestii:

a) włączenie badań podstawowych,

b) Protokół w sprawie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali stanowiący załącznik do Traktatu z Nicei powinien zostać ponownie przeanalizowany mając na uwadze włączenie nowo powstałego Funduszu Badawczego Węgla i Stali do programu ramowego podlegającego określonym procedurom legislacyjnym (tj. współdecydowania i podejmowania decyzji większością kwalifikowaną),

c) programy specjalne oraz program ramowy wymagają lepszej koordynacji; ponadto powinien zostać zaproponowany nowy mechanizm zachęt, który by sprawił, że badania finansowane dotąd z funduszy publicznych (budżet UE) byłyby wspierane przez przemysł;

15. wzywa nadchodzącą Konferencję Międzyrządową do wprowadzenia do Traktatu Konstytucyjnego koncepcji Europejskiego Obszaru Badań, w ramach którego występuje swobodny przepływ naukowców, wiedzy naukowej i technologii, oraz do przyznania środków niezbędnych do ustanowienia Europejskiego Obszaru Badań, uzupełniających działania przewidziane w wieloletnim programie ramowym;

Inne polityki

16. wyraża zadowolenie, iż Konwent zajął się rozpatrzeniem takich zagadnień jak: zakres, środki i procedury związane z sieciami transeuropejskimi, gospodarcza, finansowa i techniczna współpraca z krajami trzecimi oraz przemysł.

15 lipca 2003 r.

OPINIA KOMISJI DO SPRAW ŚRODOWISKA, ZDROWIA PUBLICZNEGO I POLITYKI KONSUMENCKIEJ

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Caroline F. Jackson

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2003 r. Komisja do spraw Środowiska, Zdrowia Publicznego i Polityki Konsumenckiej wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Caroline F. Jackson.

Na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na tym posiedzeniu Komisja przyjęła następujące wnioski dwudziestoma trzema głosami za, przy jednym głosie przeciw i jednym wstrzymującym się.

Podczas głosowania byli obecni: Alexander de Roo (p.o. przewodniczącego), Mauro Nobilia and Guido Sacconi (wiceprzewodniczący, Jean-Louis Bernié, Hans Blokland, David Robert Bowe, John Bowis, Dorette Corbey, Robert Goodwill, Cristina Gutiérrez Cortines, Jutta D. Haug (za Bernd Lange), Marie Anne Isler Béguin, Hedwig Keppelhoff-Wiechert (za Maria-liese Flemming), Eija-Riitta Anneli Korhola, Peter Liese, Jules Maaten, Minerva Melpomeni Malliori, Jorge Moreira da Silva, Rosemarie Müller, Ria G.H.C. Oomen-Ruijten, Dagmar Roth-Behrendt, María Sornosa Martínez, Astrid Thors, Peder Wachtmeister i Phillip Whitehead.

WNIOSKI

Komisja do spraw Środowiska, Zdrowia Publicznego i Polityki Konsumenckiej zwraca się do Komisji do Spraw Konstytucyjnych, jako właściwej merytorycznie, do włączenia do opracowywanej uchwały następujących punktów:

Punkt 1

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że cel Unii - zarówno zrównoważony rozwój wraz z włączeniem problematyki ochrony środowiska do polityk sektorowych znalazły się w projekcie konstytucji i popiera propozycję komisarza Wallstroma, aby dodać Protokół o zrównoważonym rozwoju do przyszłej Konstytucji;

Punkt 2

2. wyraża przeświadczenie, że część III projektu Konstytucji w sprawie polityk Unii powinna być zaktualizowana i zgodna z zasadą zrównoważonego rozwoju, szczególnie w kwestii rolnictwa, spójności, transportu i polityk handlowych, co więcej, podkreśla jako ważne, że

wszystkie działania odnoszące się do środowiska, obejmujące te o charakterze fiskalnym jak i użytkowania ziemi, powinny być przyjmowane kwalifikowaną większością głosów w Radzie stosownie do procedury współdecydowania z Parlamentem (art. III-125, część 2), aby umożliwić UE podejmowanie nowych wyzwań z zakresu środowiska;

Punkt 3

3. podkreśla wagę odpowiedzialności instytucji UE w stosunku do obywateli Unii i potrzebę dostępu przez obywateli do sądów i trybunałów i ich organizacji, szczególnie w kwestii środowiska, zgodnie z konwencją z Arhus UN-ECE.

8 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej Konferencji Międzyrządowej

Sprawozdawca projektu opinii: Joseph Daul

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 10 lipca 2003 r. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Josepha Daula.

Na posiedzeniu w dniach 10 lipca 2003 r. i 8 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła jednogłośnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni: Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf (przewodniczący), Albert Jan Maat (wiceprzewodniczący), Lutz Goepel (za Josepha Daula, sprawozdawcę projektu opinii), Gordon J. Adam, Niels Busk, Ilda Figueiredo (za Christel Fiebigier), Willi Görlach, María Izquierdo Rojo, Salvador Jové Peres, Heinz Kindermann, Dimitrios Koulourianos, Astrid Lulling (za Elisabeth Jeggle), Véronique Mathieu, Xaver Mayer, Agnes Schierhuber i Eurig Wyn (za Danielle Auroi).

KRÓTKIE UZASADNIENIE

1. Komisja Rolnictwa rozważyła Część III projektu Konstytucji w odniesieniu artykułów dotyczących wspólnej polityki rolnej (CAP). Komisja wita z zadowoleniem rozszerzenie procedury współdecydowania na tę politykę i odejście od rozróżniania pomiędzy wydatkami obowiązkowymi i nie obowiązkowymi. Jednakże Komisja uważa, że niektóre artykuły Projektu Konstytucji mogłyby być uaktualnione, biorąc pod uwagę rozwój CAP od przyjęcia Traktatu Rzymskiego w 1957 roku, podczas gdy inne wymagają wyjaśnienia po to, aby zdefiniować odpowiednie uprawnienia każdej z instytucji UE.
2. Przygotowanie projektu Konstytucji powinno zapewniać możliwość oddzielenia rolnictwa od rybołówstwa (**Artykuł III-121**), z uwagi na to, że od 1976 r. istnieje wspólna polityka w zakresie rybołówstwa.
3. Komisja także uważa, że sformułowanie wybrane do zdefiniowania zakresu ustawy oraz ustawy ramowej jest wystarczająco obszerne aby zapewnić szerokie zastosowanie współdecydowania (**Artykuł III-127**). Należy jednak przyjrzeć się temu, jak postanowienie to będzie stosowane w praktyce.
4. Jako, że ten artykuł odnosi się do celów CAP, należy wyrazić ubolewanie, że Konwent nie był w stanie zająć się uaktualnieniem tych celów, ponieważ **Artykuł III-123** po prostu powtarza w całości sformułowanie użyte w TWE. Komisja rolnictwa proponuje zmianę brzmienia,

która uwzględnia nowe kierunki określone w Średnioterminowym Przeglądzie [Mid-term Review], co do którego Parlament przyjął stanowisko w dniu 5 lipca 2003 r. Ustęp 1 tego artykułu powinien zostać tak przeredagowany, by brzmieć jak poniżej :

„1. *Celami wspólnej polityki rolnej są:*

- a) *wsparcie wielofunkcyjnego, przyjaznego środowisku i pielęgnującego krajobraz rolnictwa Unii Europejskiej poprzez promowanie różnorodności biologicznej, zapewnienie racjonalnego rozwoju produkcji rolniczej dzięki uzasadnionemu korzystaniu z postępu technicznego i popieraniu optymalnego wykorzystania czynników produkcji, zwłaszcza siły roboczej,*
- b) *zapewnienie porównywalnych warunków życia i odpowiedniego poziomu dochodów dla wspólnoty rolniczej i wiejskiej, w szczególności poprzez wdrożenie polityki rozwoju wsi i poprzez podwyższenie poziomu zarobków osiąganych przez osoby zatrudnione w rolnictwie,*
- c) *regulacja i stabilizacja rynków i zapobieganie kryzysom,*
- d) *zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw,*
- e) *zapewnienie rozsądnych cen w dostawach dla konsumentów,*
- f) *promocja jakości i bezpieczeństwa produktów rolniczych i pasz.”*

5. W odniesieniu do **Artykułu III-124** Komisja Rolnictwa uważa, że drugi akapit ustępu 2 powinien zostać uzupełniony w celu położenia nacisku na to, że preferencja wspólnotowa jest kluczowym elementem CAP, która to polityka „powinna być ograniczona do osiągania celów określonych w Artykule III-123, **włącznie z poszanowaniem preferencji wspólnotowej i powinna wykluczać wszelką dyskryminację pomiędzy producentami lub konsumentami wewnątrz Unii”**.

6. W konsekwencji poszerzenia procedury współdecydowania do 79 dziedzin (włącznie z rolnictwem) w porównaniu z 34 dziedzinami poprzednio, przestaje obowiązywać zwykła procedura konsultacyjna, która stanowiła generalną zasadę CAP. Dlatego zagadnienia, które były przedmiotem tej procedury, takie jak ustalanie cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych, teraz są wyłącznie w kompetencji Rady, działającej stosownie do wniosku Komisji. W terminie późniejszym zostaną sporządzone rozporządzenia lub decyzje europejskie w odniesieniu do tych działań . Dlatego Komisja Rolnictwa proponuje, żeby **ustęp 3 Artykułu 127** został tak przeredagowany, aby brzmieć jak następuje:

„3. **Parlament Europejski i Rada mogą przekazać Komisji, zgodnie z artykułem 35, uprawnienia do stanowienia ustaw i ustawy ramowej, odnoszących się do ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych...**”

Dzięki temu Parlament lub Rada będą mogły uchylić uprawnienia przekazane Komisji, w terminie określonym przez prawo, jeśli nie zgadzają się one na środki, które Komisja zaproponowała. Jeśli tak się stanie, ta sama procedura powinna także zostać zastosowana do **Artykułu III-126(2)** dotyczącego przyznawania pomocy gospodarstwom rolnym:

„2. **Przyznawanie pomocy może być dopuszczone, zgodnie z procedurą określoną w ustępie 3 artykułu III-127:**

- a) *na ochronę gospodarstw znajdujących się w niekorzystnym położeniu ze względu na warunki strukturalne lub przyrodnicze,*
- b) *w ramach programów rozwoju gospodarczego,*
- c) *w celu rozwoju wsi”*.

7. Pożądane są także drobniejsze dostosowania, takie jak usunięcie ostatniego ustępu Artykułu III-127, dotyczącego przetwarzania wewnętrznego, który jest „nie na miejscu” w konstytucji. Podobnie – **Załącznik I**, o którym mowa w Artykule III-122, ustęp 3, powinien obejmować inne tradycyjne produkty rolnicze, takie jak sól. W odniesieniu do tego załącznika ma być zapewniona możliwość rewizji, w sposób bardziej elastyczny w stosunku do formalnej rewizji Konstytucji.

WNIOSKI

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych jako komisję merytorycznie właściwą, do włączenia następujących punktów do jej wniosku w sprawie uchwały:

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

1. wita z zadowoleniem propozycję Konwentu Europejskiego w sprawie poszerzenia uprawnień Parlamentu Europejskiego, odnoszących się do współdecydowania, na wspólną organizację rynków rolnych i inne postanowienia, które są niezbędne w celu osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej; Komisja wzywa jednakże, w odniesieniu do pozostających luk we współdecydowaniu w ramach sektora rolnego, szczególnie w drugim ustępie art. III-126 i w art. III-127 ust.3, do likwidacji tych luk podczas Konferencji Międzyrządowej;
2. wzywa, w tym kontekście, aby, w odniesieniu do spraw, które poprzednio stanowiły przedmiot uproszczonej konsultacji i które, zgodnie z postanowieniami projektu Konstytucji przygotowanego przez Konwent w odniesieniu do sektora rolnego, szczególnie art. III-127(3), obecnie są uważane za stanowiące przedmiot rozporządzenia lub decyzji Rady, w przyszłości było dopuszczalne włączanie tych spraw w zakres uprawnień wykonawczych Komisji, tylko jeśli takie uprawnienia są delegowane wcześniej przez Parlament i Radę, w drodze aktu prawnego przyjętego w drodze współdecydowanie;
3. wyraża nadzieję, że cele wspólnej polityki rolnej będą uaktualnione stosownie do ostatnich zmian tej polityki i, w szczególności, jej wielofunkcyjnej roli pełnionej wobec samych rolników, rozwoju wsi, środowiska i konsumentów; wzywa także do zamieszczenia w Konstytucji odniesienia do preferencji wspólnotowej;
4. wyraża nadzieję, że będzie możliwe uaktualnienie Załącznika I, zawierającego listę produktów objętych CAP, dzięki bardziej elastycznej, a mniej formalnej procedurze zmiany Konstytucji, i że będzie on uzupełniony, na przykład poprzez włączenie soli produkowanej przy użyciu metod tradycyjnych;
5. wzywa Konferencję Międzyrządową do przyjęcia propozycji Konwentu Europejskiego, dotyczącej otrzymania przez Parlament Europejski szerszych uprawnień budżetowych poprzez zniesienie obecnego rozróżnienia w budżecie pomiędzy wydatkami obligatoryjnymi, które dotychczas głównie odnosiły się do sektora rolnego, a wydatkami nieobligatoryjnymi.

8 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI RYBOŁÓWSTWA

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 - C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Struan Stevenson

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2003 r. Komisja Rybołówstwa wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Struana Stevensona.

Na posiedzeniu w dniach 9 lipca i 8 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła następujące wnioski siedmioma głosami za przy jednym głosie przeciw i dwóch wstrzymujących się.

Podczas głosowania byli obecni: Struan Stevenson (przewodniczący i sprawozdawca projektu opinii), Brigitte Langenhagen (wiceprzewodnicząca), Elspeth Attwooll, Ian Stewart Hughton, Salvador Jové Peres, Carlos Lage, Giorgio Lisi, Ioannis Marinou, Manuel Pérez Álvarez and Daniel Varela Suanzes-Carpegna.

WNIOSKI

Komisja Rybołówstwa wnosi do Komisji do Spraw Konstytucyjnych, jako komisji właściwej merytorycznie o włączenie następujących punktów do jej wniosku w sprawie uchwały:

1. uważa, że wspólna polityka rybołówstwa rozwinęła się bardzo przez ostatnie dwadzieścia lat i, że teraz stanowi w pełni dojrzałą sektorową politykę Wspólnoty ze specyficznymi celami;
2. wyraża ubolewanie, że projekt Konstytucji nie zawiera sekcji lub grupy odrębnych postanowień ściśle dotyczących wspólnej polityki rybołówstwa i akwakultury;
3. odrzuca podejście zawarte w szczególności w ustępie 2 Artykułu III-121 projektu Konstytucji, w którym nadał lekceważy się powyższą politykę, traktując ją jako zwykły dodatek do wspólnej polityki rolnej zamiast otwartego uznania jej jako odrębnej polityki;
4. żałuje, że projekt Konstytucji nie definiuje specyficznych celów wspólnej polityki rybołówstwa i zaznacza, że niektóre z celów wspomnianych w Artykule III-123 dotyczą tylko wspólnej polityki rolnej, nawet jeśli założono, że artykuł ten dotyczy zarówno rolnictwa jak i rybołówstwa;
5. uważa, że główne cele polityki rybołówstwa muszą być włączone do tekstu przyszłej Konstytucji, w szczególności jeden zmierzający do umożliwienia długoterminowej eksploatacji żywych zasobów wodnych i produktów akwakultury w kontekście zrównoważo-

- nego rozwoju, zapewniającego, że aspekty społeczne, ekonomiczne i dotyczące środowiska naturalnego będą odpowiednio zrównoważone;
6. przyjmuje z zadowoleniem fakt, że zwykłe procedury legislacyjne (współdecydowanie) mają być rozszerzone na przepisy niezbędne do wykonania celów wspólnej polityki rybołówstwa, może to stworzyć odpowiednią podstawę do przyznania właściwej roli Parlamentowi w podejmowaniu decyzji co do przepisów dotyczących głównych wytycznych mających zastosowanie do sektora, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony, gospodarowania i eksploatacji żywych zasobów wodnych, uzgodnień dotyczących monitoringu, wdrożenia i warunków dostępu do wody i do zasobów żywych jak i marketingu produktów rybołówstwa, polityki strukturalnej i polityki zarządzania zdolnościami połowowymi floty, wspólną organizacją rynku i akwakulturą;
 7. niemniej jednak zaznacza, że brzmienie ustępu 2 art. III-127 jest zbyt niejasne (biorąc pod uwagę fakt, że specyficzne cele wspólnej polityki rybołówstwa nie zostały zdefiniowane) i domaga się, by zakres tego postanowienia został wyjaśniony;
 8. wyraża swoje zainteresowanie włączeniem pomocy w zakres ustępu 3 Artykułu III-127 projektu Konstytucji (rozporządzenia lub decyzje Rady), które stanowią krok wstecz w stosunku do istniejących procedur; Komisja nalega, żeby przyjęcie środków dotyczących pomocy przyznanej sektorowi rybołówstwa i akwakultury było przedmiotem zwykłej procedury legislacyjnej (współdecydowania);
 9. ubolewa nad faktem, że wyłączne kompetencje Rady w zakresie podejmowania decyzji dotyczących ustanawiania i alokacji możliwości w dziedzinie rybołówstwa, które obecnie wynikają z aktu prawa wtórnego (do którego można wnieść poprawki stosując środki przewidziane w procedurach legislacyjnych) mają być, zgodnie z projektem Konstytucji, oparte na postanowieniach Konstytucji; dlatego Komisja domaga się, aby to odesłanie zostało usunięte z ustępu 3 art. III-227;
 10. domaga się, aby Finansowy Instrument Sterowania Rybołówstwem (FIFG) był wymieniony wśród funduszy strukturalnych wyszczególnionych w art. III-117 projektu Konstytucji;
 11. nalega, żeby jej aprobata (zgoda) była wymagana do przyjęcia wszelkich międzynarodowych umów dotyczących rybołówstwa i uważa, że ust. 7 art. III-227 projektu Konstytucji mógłby stanowić znaczny postęp w umacnianiu roli Parlamentu w zawieraniu tych umów.

15 lipca 2003 r.

OPINIA KOMISJI POLITYKI REGIONALNEJ, TRANSPORTU I TURYSTYKI

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie Projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003-C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Rijk van Dam

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2003 r. Komisja Polityki Regionalnej, Transportu i Turystyki wyznaczyła na sprawozdawcę opinii projektu Rijka van Dama.

Na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2003 r.. Komisja rozważyła projekt opinii.

W czasie tego posiedzenia Komisja przyjęła następujące wnioski 24 głosami za, przy 5 głosach przeciwnych i 2 wstrzymujących się.

Podczas głosowania byli obecni: Rijk van Dam (wiceprzewodniczący, p.o. przewodniczącego i sprawozdawca projektu opinii), Sylviane H. Ainaridi, Rolf Berend, Philip Charles Bradburn, Felipe Camisón Asensio, Christine de Veyrac, Jean-Maurice Dehousse (za Danielle Darras), Jan Dhaene, Jacqueline Foster, Mathieu J.H. Grosch, Catherine Guy-Quint (za Ewę Hedkvist Petersen), Konstantinos Hatzidakis, Georg Jarzembowski, Giorgio Lisi, Nelly Maes, Emmanouil Mastorakis, Erik Meijer, Enrique Monsonís Domingo, Francesco Musotto, Joaquim Píscarreta (za James Nicholsona), Samuli Pohjamo, Reinhard Rack, Dana Rosemary Scallon, Agnes Schierhuber (za Dietera-Lebrechta Kocha), Ingo Schmitt, Renate Sommer, Dirk Sterckx, Hannes Swoboda (za Wilhelma Ernsta Piecyka), Ari Vatanen, Herman Vermeer and Mark Francis Watts.

WNIOSKI

Komisja Polityki Regionalnej, Transportu i Turystyki wzywa Komisję Spraw Konstytucyjnych, jako komisję właściwą merytorycznie, do włączenia następującego punktu do jej projektu uchwały:

Wniosek 1

Parlament Europejski zbadał projekt Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy, przygotowany przez Konwent Europejski. W odniesieniu do turystyki Konwent zaniedbał sprawę ustosunkowania się do tego ważnego obszaru przyszłej polityki i dlatego Parlament wzywa Konwent do uzupełnienia tego braku w Rozdziale I i Rozdziale III.

10 lipca 2003 r.

OPINIA KOMISJI ROZWOJU I WSPÓŁPRACY

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie Projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003-C5-0340/2003 - 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Anders Wijkman

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2003 r. Komisja Rozwoju i Współpracy wyznaczyła na sprawozdawcę opinii projektu Andersa Wijkmana.

Na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2003 r. Komisja rozważyła projekt opinii.

W czasie ostatniego posiedzenia Komisja przyjęła jednomyślnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni: Joaquim Miranda (przewodniczący), Margrietus J. van den Berg (wiceprzewodniczący), Anders Wijkman (wiceprzewodniczący i sprawozdawca projektu opinii), Jean-Pierre Bebear, Yasmine Boudjenah, John Bowis, John Alexander Corrie, Nirj Deva, Colette Flesch, Michael Gahler (za Jürgena Zimmerlinga), Georges Garot (za Marie-Arlette Carlotti), Bashir Khanbhai (za Luigiego Cesaro), Glenys Kinnock, Karsten Knolle, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Paul A.A.J.G. Lannoye, Miguel Angel Martínez Martínez, Hans Modrow, Luisa Morgantini, Didier Rod, Ulla Margrethe Sandbæk, Francisca Sauquillo Pérez del Arco, Agnes Schierhuber (za Fernanda Fernández Martina) i Maj Britt Theorin.

WNIOSKI

Komisja Rozwoju i Współpracy wzywa Komisję do Spraw Konstytucyjnych, jako komisję właściwą merytorycznie, aby włączyła następujące punkty do projektu uchwały:

1. wyraża zadowolenie, że Rada Europejska w Salonikach zaakceptowała projekt Konstytucji wstępnie zaakceptowany przez Konwent 13 czerwca 2003 r. jako podstawę do dyskusji rządów Państw Członkowskich na Konferencji Międzyrządowej i nakłania rządy Państw Członkowskich, aby wyraziły zgodę jedynie na ograniczone zmiany mające na celu ulepszenie tekstu przygotowanego przez Konwent.
2. wzywa Konferencję Międzyrządową do zastąpienia obecnego tytułu Części III, Tytułu V, Rozdziału IV przez "Wspólna Polityka Współpracy w zakresie Rozwoju, Współpraca z Krajami Trzecimi i Pomoc Humanitarna" w celu uczynienia go zgodnym z innymi tytułami, "Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa" i "Wspólna Polityka Handlowa".
3. uznaje za sprawę najwyższej wagi, by *likwidacja ubóstwa* została włączona do projektu Konstytucji jako zasadniczy cel polityki rozwoju UE.

4. wyraża przekonanie, że Konstytucja powinna również zawierać wyraźne podstawy polityki współpracy w zakresie rozwoju UE, a mianowicie: równość między partnerami, uznanie za własną za własną strategii rozwoju przez zainteresowane państwa i narody, oraz zaangażowanie wszystkich sektorów społeczeństwa, włączając w to społeczeństwo obywatelskie.
5. wyraża zadowolenie z ustanowienia w projekcie Konstytucji zasady, że musi istnieć spójność między różnymi dziedzinami działań zewnętrznych i między działaniami zewnętrznymi a politykami wewnętrznymi, oraz że polityki wdrażane przez Unię Europejską, których skutki mogą dotyczyć krajów rozwijających się, muszą być spójne z celami współpracy w zakresie rozwoju.
6. podkreśla wagę pomocy humanitarnej w zewnętrznych stosunkach Unii Europejskiej i wyraża zadowolenie z włączenia specjalnej sekcji dotyczącej pomocy humanitarnej do projektu Konstytucji, zaznaczając jednakże, że pomoc humanitarna powinna być prowadzona zgodnie z zasadą neutralności i wyraża ubolewanie, że Konwent nie odniósł się do tej kwestii, oraz zwraca się do Konferencji Międzyrządowej, aby ta zmodyfikowała odpowiednio ten przepis; wyraża przekonanie, że zaangażowanie środków obrony wojskowej i cywilnej do zadań pomocy humanitarnej powinno zostać ograniczone do okoliczności wyjątkowych, kiedy uznaje się za konieczne wsparcie organizacji humanitarnych w celu dostarczenia pomocy.
7. podkreśla, że polityka rozwoju musi nadal pozostawać w zakresie kompetencji dzielonych między Unię a Państwa Członkowskie, tak aby rozwój polityk Unii i Państw Członkowskich uzupełniał i wzmacniał się wzajemnie i żeby procedury implementacyjne były zharmonizowane w odniesieniu do poszczególnych krajów lub regionów; wyraża zadowolenie z postanowień Konstytucji promujących zasadę komplementarności; podkreśla, że alokacja programów i środków Unii powinna być ukierunkowana i zarządzana w sposób długoterminowy i strategiczny, oparty na celach rozwoju.
8. zaznacza, że Konwent opowiedział się wyraźnie za włączeniem Europejskiego Funduszu Rozwoju do ogólnego budżetu Unii, co było od dawna życzeniem Parlamentu Europejskiego i wyraża intencję Komisji przedstawienia komunikatu w sprawie włączenia do budżetu; nakłania jednocześnie Komisję do przedstawienia niezwłocznie koniecznych wniosków legislacyjnych i budżetowych w celu zapewnienia takiego włączenia budżetu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że fundusze nie będą kierowane do innych regionów lub na inne cele.
9. wzywa Konferencję Międzyrządową do wyjaśnienia zakresu współpracy w dziedzinie rozwoju UE przez odniesienie się do "wszystkich rozwijających się krajów".
10. wyraża ubolewanie, że Konwent stworzył przepis, który zmierza do powołania *Europejskiego Korpusu Wolontariuszy Pomocy Humanitarnej*, co może prowadzić do wysyłania niedoświadczonych i nieodpowiednio wyszkolonych młodych ludzi do regionów, gdzie staną wobec zadań i sytuacji, którym nie będą mogli sprostać, i zwraca się do Konferencji Międzyrządowej o usunięcie lub modyfikację tego przepisu w projekcie Konstytucji.
11. podkreśla, że dla operacji pomocy humanitarnej musi być również spełniona ważna zasada neutralności.
12. nakłania Konferencję Międzyrządową do włączenia, w postanowieniach stosujących się ogólnie do działań zewnętrznych Unii, "dobrych rządów" i "dostarczania globalnych dóbr publicznych" jako części wspólnych celów działań zewnętrznych UE.

13. nakłania Konferencję Międzyrządową do włączenia do współpracy w zakresie rozwoju sekcji "zasada partnerstwa" realizowanego na podstawowych zasadach równości partnerów, przyjęcia przez zainteresowane państwa i narody strategii rozwoju, uczestnictwa w celu pobudzenia integracji wszystkich sektorów społeczeństwa, włączając w to organizacje społeczeństwa obywatelskiego.
14. wzywa Konferencję Międzyrządową do uzupełnienia podstawowych celów polityki handlowej o zrównoważony rozwój i likwidację ubóstwa.
15. zobowiązuje Konferencję Międzyrządową do rozważenia odpowiednich środków w celu osiągnięcia sytuacji, w której UE, zasadniczo, mówi jednym głosem w instytucjach wielostronnych.
16. Wzywa Konferencję Międzyrządową do włączenia do Konstytucji obowiązku Państw Członkowskich i Unii aktywnej promocji wdrażania celów uzgodnionych w kontekście ONZ i innych organizacji międzynarodowych, i obowiązku promowania przez Komisję koordynacji działań Unii i Państw Członkowskich w dziedzinie pomocy humanitarnej.

3 września 2003 r.

OPINIA KOMISJI PRAW KOBIEC I RÓWNYCH SZANS

dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

w sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy i w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5-0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Lone Dybkjaer

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2003 r. Komisja Praw Kobiet i Równych Szans wyznaczyła na sprawozdawcę projektu opinii Lone Dybkjaer.

Na posiedzeniu w dniu 1 września 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła jednomyślnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni: Anna Karamanou (przewodnicząca), Marianne Eriksson, Olga Zrihen Zaari i Jillian Evans (wiceprzewodniczący), Marie-Hélène Gillig (za Helenę Torres Marques), Lissy Gröner, Karin Jöns (za Mary Honeyball), Christa Klauf, Astrid Lulling, Maria Martens, Christa Prets, María Rodríguez Ramos, Miet Smet, Patsy Sörensen, Joke Swiebel, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Anne E.M. Van Lancker (za Fiorella Ghilardotti)

WNIOSKI

Komisja Praw Kobiet i Równych Szans zwraca się do Komisji do Spraw Konstytucyjnych, jako właściwej merytorycznie, do włączenia następujących punktów do projektu uchwały:

1. podkreśla, że Konwent spełnił swoje zadanie i że równość płci jest integralną częścią projektu Traktatu Konstytucyjnego;
2. z zadowoleniem przyjmuje, że równość jest częścią wartości uznawanych przez Unię Europejską, zawartych w art. I-2, że promowanie równości między kobietami a mężczyznami jest częścią art. I-3, że główne zasady płci są prawidłowo umieszczone w horyzontalnym art. III-1 i że walka z wszelkimi formami dyskryminacji, wraz z dyskryminacją z powodu płci, jest prawidłowo umieszczona jako horyzontalny art. III-1a;
3. podkreśla, że te osiągnięcia wymagały dużo pracy ze strony małej grupy osób, ale że skład Konwentu ze względu na reprezentację płci jest zupełnie nie do zaakceptowania — 17% udział kobiet jest daleki od zapewnienia równowagi płci. Podobnie, skład prezydium składającego się z 12 mężczyzn i 1 kobiety jest zupełnie nie do zaakceptowania;
4. żałuje jednakże, że równość płci i walka z wszelkimi formami dyskryminacji z powodu płci, nie została zamieszczona jako kompetencja dzielona Unii Europejskiej w projekcie Traktatu ustanawiającego Konstytucję Europejską;

5. żałuje, że Konwent nie włączył do rozdziału o instytucjach artykułu zawierającego wymogu równej reprezentacji kobiet i mężczyzn w instytucjach UE. Chociaż każde Państwo Członkowskie może zaproponować trzech kandydatów na stanowisko komisarza, (na stanowisku tym powinni być przedstawiciele obu płci), w tej kwestii jest jeszcze wiele do zrobienia;
6. żałuje również, że nie zostały zaaprobowane podstawy prawne mające na celu zwalczanie wszelkich form przemocy wobec kobiet i dzieci;
7. podkreśla, że praca zapewniająca równość płci w projekcie Traktatu Konstytucyjnego bardzo często polegała się na uzyskaniu zapewnienia, że projekt Konstytucji nie osłabia dorobku prawnego UE w kwestii równości płci;
8. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie przewodniczącego Konwentu, że cały tekst powinien być napisany w języku neutralnym pod względem płci i zaleca Parlamentowi Europejskiego spełnienie tej prośby;
9. nalega, aby Parlament Europejski jako główny podmiot działający na rzecz demokracji, równości i praw człowieka, zapewnił, aby te wszystkie osiągnięcia były utrzymane lub ulepszone podczas Konferencji Międzyrządowej;
10. ostrzega, że jeżeli równość płci nie znajdzie się wśród priorytetów Konferencji Międzyrządowej i w przy finalizowaniu prac nad Traktatem Konstytucyjnym, kobiety ze wszystkich Państw Członkowskich z pewnością odniosą się do rezultatów bardzo sceptycznie;
11. na koniec przypomina, że Europejski Traktat Konstytucyjny, jeżeli nawet będzie zawierał postanowienia dotyczące równości płci, nie wystarczy do osiągnięcia tej równości. Traktat Konstytucyjny, tak jak inne rozwiązania w kwestii równości płci, musi być stosowany, aby stać się rzeczywistością. Dlatego też Parlament Europejski musi poprzeć Komisję w jej dążeniach do opracowania stosownej legislacji w tym obszarze, przy uznawaniu kwalifikowanej większości jako warunku wstępnego działania.

11 lipca 2003 r.

OPINIA KOMISJI DO SPRAW PETYCJI

Dla Komisji do Spraw Konstytucyjnych

W sprawie projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy oraz w sprawie opinii Parlamentu Europejskiego dotyczącej zwołania Konferencji Międzyrządowej (11047/2003 – C5 – 0340/2003 – 2003/0902(CNS))

Sprawozdawca projektu opinii: Vitaliano Gemelli

PROCEDURA

Na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2003 r. Komisja do spraw Petycji wyznaczyła Vitaliano Gemelli na sprawozdawcę projektu opinii.

Na posiedzeniach w dniach 9 i 10 lipca 2003 r. Komisja rozpatrzyła projekt opinii.

Na ostatnim posiedzeniu Komisja przyjęła jednomyślnie następujące wnioski.

Podczas głosowania byli obecni: Roy Perry (wiceprzewodniczący), Felipe Camisón Asensio, Marie-Hélène Descamps, Janelly Fourtou, Laura González Álvarez, Margot Keßler, Ioannis Koukiadis, Jean Lambert, Ioannis Marinou oraz María Sornosa Martínez

KRÓTKIE UZASADNIENIE

1. Podstawową uwagę Komisji do spraw Petycji zwraca fakt utrzymania prawa Obywatela Unii do składania petycji do Parlamentu. Obywatelstwo Unii zakłada „korzystanie z praw i podleganie obowiązkom przewidzianym w Konstytucji”, w tym prawo składania petycji do Parlamentu Europejskiego (art. I-8,2 trzeci akapit). Karta Praw Podstawowych – część druga projektu Konstytucji – stanowi w artykule II-44, że:

„Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna zamieszkała lub mająca swoją statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo do składania petycji do Parlamentu Europejskiego.”

2. W Projekcie Konstytucji uznaje się inne prawa podstawowe opisane w Tytule II, które uzupełniają prawo do składania petycji; prawo do złożenia petycji we własnym języku oraz otrzymania odpowiedzi w tym samym języku. Ale odpowiedź to jedno a rozwiązanie konkretnego problemu to odrębna kwestia. Projekt Konstytucji nie zawiera wskazania w odniesieniu do formy, w jakiej należy dokonać naprawienia sytuacji podniesionej w petycji skierowanej przez obywatela Unii.

Naruszenie:

3. Postępowanie dotyczące naruszenia pozostaje jedną z możliwości, za pomocą których Komisja do spraw Petycji może badać sprawy, w których Państwa Członkowskie niewłaściwie stosowały lub transponowały prawo unijne do krajowego porządku prawnego. W

nowym projekcie Konstytucji wprowadzono bardziej szczegółowe postanowienia dla poszczególnych typów aktów prawnych Unii, poczynając od tych, które mają charakter wiążący i stosuje się je bezpośrednio w Państwach Członkowskich, a skończywszy na zaleceniach i opiniach niewiążących; nowy Traktat przewiduje również rozporządzenia delegowane.

4. Istniejący obecnie art. 226 w postanowieniach dotyczących naruszenia, obecny art. III-261 [projektu], pozostaje niezmieniony. Postanowienia tego artykułu mają służyć raczej zapewnieniu zgodności, a nie naprawieniu sytuacji, a postępowanie może być wdrożone jedynie przez Komisję Europejską, zapewne, tak jak obecnie, na podstawie decyzji uznaniowej. Komisja może zwrócić się do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości o nałożenie kar pieniężnych na Państwo Członkowskie, które nie wdraża legislacji ramowej.
5. W przypadku wnioskodawcy sytuacja taka może nie mieć większego znaczenia, ponieważ w wielu przypadkach będzie on zobowiązany do szukania odszkodowania poprzez krajowe systemy prawne po zakończeniu procedury związanej z naruszeniem, o ile została ona zakończona przed ETS. Pomijając czas jaki należy przeznaczyć na takie działania, trzeba również wziąć pod uwagę koszty, które w wielu przypadkach będą stanowić o niemożności dochodzenia roszczenia. Procedury związane z naruszeniem, które kończą się przed skierowaniem sprawy do Trybunału mają mniejsze znaczenie dla indywidualnego wnioskodawcy.
6. W przypadku, gdyby Parlament miał prawo, pod pewnymi warunkami, do wniesienia sprawy o naruszenie, lub do wszczęcia podobnej procedury związanej z niewywiązywaniem się Państwa Członkowskiego ze zobowiązań wynikających z Konstytucji, wówczas procedura związana z petycjami zostałaby wzmocniona. Mogłoby to mieć miejsce w przypadku upoważnienia [Parlamentu] do zalecenia Komisji wszczęcia postępowania związanego z naruszeniem i w ten sposób doprowadzić do likwidacji elementu dyskrejonalnego w tym postępowaniu.

Współpraca parlamentarna:

7. Większość spraw, które są podnoszone przez składających petycje dotyczy podziału kompetencji istniejącego w obecnym tekście, dla przykładu w sprawach dotyczących środowiska, bezpieczeństwa i zdrowia publicznego, polityki społecznej, wolności, bezpieczeństwa i wymiaru sprawiedliwości, rynku wewnętrznego itp. Zakładając większe uprawnienia przyznane przez Konwent w nowym projekcie parlamentom narodowym oraz zgromadzeniom regionalnym, można doprowadzić we współpracy z tymi instytucjami do wypracowania efektywnych środków rozwiązywania spraw podnoszonych w petycjach, mając na uwadze zadowolenie obywateli Europy.
8. Niemniej jednak należy pamiętać, że w przypadku gdy nie istnieje naruszenie prawa europejskiego, osiągnięcie właściwego wyniku prac pozostaje problemem politycznym, dla którego przewidziano właściwe procedury - rozwiązywanym na poziomie instytucji, na których działanie Parlament Europejski nie ma bezpośredniego wpływu.
9. Nowy projekt Konstytucji wprowadza zobowiązania w zakresie praw podstawowych obywateli; preambuła zawiera wiele deklaracji dotyczących potrzeby przejrzystości i demokracji, prawa do dobrej administracji itp. Istotne postanowienie znajduje się w artykule I-46 ust. 4, na podstawie którego możliwe będzie uchwalanie ustaw na podstawie petycji pod warunkiem udzielenia poparcia przez co najmniej jeden milion obywateli UE, co stanowi niewątpliwą postępowanie w zakresie praw obywatelskich. Niemniej jednak wnioski będą składane nie do Parlamentu ale do Komisji. Stanowi to błąd, a inicjatywa powinna

być kierowana za pośrednictwem demokratycznie wybranego organu, posiadającego prawo reprezentacji [społeczeństwa].

Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman)

10. Prawa i obowiązki Ombudsmana zostały utrzymane w nowym projekcie Konstytucji, istniejący tekst odnosi się jedynie do powoływania [Ombudsmana] przez Parlament Europejski, artykuł I-48, a nie przez członków parlamentu o czym mówi regulamin Parlamentu. Wybór jest właściwym sformułowaniem dla urzędu opartego na legalności, prawości i zaufaniu.

WNIOSKI

11. Podstawową usterką jest brak bezpośredniego prawa do dokonania zmiany przy wykorzystaniu środków pozasądowych jako proporcjonalnego elementu prawa do składania petycji. Parlament chciałby, aby problem ten był rozważony w ramach dokładniejszego opracowania części III Projektu Konstytucji dla Europy.